

නිවාස සූත්‍රය.

සූජ්‍ය පිටිගල ගුණරතන ස්වාමීන් වහන්සේ

ඕස්ට්‍රේලියාවේ මෙල්බෝර්න්හිදී කරන ලද දේශනය.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

ශ්‍රී ධා බුද්ධි සම්පන්න ගුණ බර කාරුණික පින්වන්නි. අද දවසේ මේ නිවාසයට අපි හැම කෙනෙක්ම එකතු වුනේ ලොවුතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අපි හැම දෙනාගෙම, සියලු ලෝ සතුන්ගේ සසර දුක් ගිහි නිව්ම පිණිස දේශනා කොට වදාල දේශනා ධර්මය සවන් දෙන්නටයි. ශ්‍රවණය කරන්නටයි.

පින්වතුනි, ශ්‍රී සධර්මය තමයි අපි හැම දෙනාගෙම දුක් ගිහි නිවාලන අමා දිය දහරක් වන් වූ ඒ තථාගත ධර්මය හැම දෙනාගෙම සිත්වල ඇවිලෙන, මිහිස් සිතේ ඇවිලෙන, සියලු දුක් ගිහි නිවා ලන, අමා දිය දහරක් වන් ඒ ශාන්තිමත් ධර්මයයි අදත් අපි හැම කෙනෙක්ම සවන් දෙන්නට, ශ්‍රවණය කරන්නට සූදානම් වෙන්නේ.

ඉතින් ඒ සඳහා අද දවසේ එක්රැස්වූ සූත්‍ර දේශනාවන් අතරෙන් අද දවසේ අපි තෝරා ගත්තේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සද්ධර්මය සූත්‍ර, චිත්තය, අභිධර්ම කියල ත්‍රිපිටකයකට බෙදා දක්වනව. එයින් සූත්‍ර පිටකයෙහි ධර්මස්කන්ධ 21000කුත්, චිත්තය පිටකයෙහි ධර්මස්කන්ධ 21000කුත්, අභිධර්ම පිටකයෙහි ධර්මස්කන්ධ 42000කුත්, මෙසේ 84000ක් ධර්මස්කන්ධය හැටියට දක්වනවා. ඒ 84000ක් ධර්මස්කන්ධයන් අතුරෙන් 21000ක ධර්මස්කන්ධයන් තැන්පත්ව ඇත්තේ සූත්‍ර පිටකයේයි. එය දිස නිකාය, මජ්ඣිම නිකාය, සංයුත්ත නිකාය, අංගුත්තර නිකාය, බුද්දක නිකාය, කියල කොටස් 5කට බෙදෙනවා. දිසිවූ සූත්‍ර ඇති කොටස දිස නිකායයි. ඊළඟ කොටසයි මජ්ඣිම නිකාය කියල දක්වන්නේ. මජ්ඣිම නිකාය, උපරි පණ්ණාසකය, මජ්ඣිම පණ්ණාසකය, මූල පණ්ණාසකය, කියල කොටස් තුනකට බෙදල තියෙනව. අද අපි තෝරා ගත්තේ මූල පණ්ණාසකයේ, මජ්ඣිම නිකායේ පළමුවෙනි කොටසේ එන සූත්‍ර ධර්මයක්. ඒ සූත්‍රය සඳහන් වෙන්නේ නිවාස සූත්‍රය හැටියටයි. නිවාස සූත්‍රය හැටියටයි ඒ සූත්‍රය නම්කොට ඇත්තේ.

මේ සූත්‍ර දේශනාවේ විශේෂත්වයක් තියෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේලා යම් ගැඹුරු අර්ථයක් දක්වන්නට ඕනෑ වුනහම, ඒ සඳහා පළමුකොට උපමාවක් යොදා ගන්නවා. ලෙහෙසියෙන් තේරුම් ගන්න පුළුවන් පහසු, සරල, සුගම උපමාවක් දක්වලා, ඒ අනුසාරයෙන් උන්වහන්සේ ඒ ගැඹුරු වූ, නියුණු වූ, ධර්මය දේශනා කරනවා, ඊට සමාන කරනවා. මේ සූත්‍රයේ දිසු ඒ උපමා රූපක භාවිතා කරමින් දේශනා වෙන සූත්‍රයක්. ඒ නිසා අපි මේ සූත්‍රය බොහොම දිග සූත්‍රයක් වුනත් අපි ඒ කතා ස්වරූපයෙන් කියන කොටත්, ඒ ස්වරූපයෙන් ම ඉදිරිපත් කරලා, ඒ අවශ්‍යතම දහම් කරුණු ටික විස්තර කරන්න, පැහැදිලි කරන්න, යෙදෙන කාලය වකවානුව අනුව උත්සාහවත් වෙනවා.

එහෙම නම් දැන් අපි හැම දෙනාම ඒ ලොවුතුරු දේශනයට මහත්වූ සැදැහැ සිත් උපදවාගෙන ඒ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නට සූදානම් වෙන්න.

නමො තස්ස හගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

- **එවං මෙ සුතං :** එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙනවතෙ අනාථපින්ධිකස්ස ආරාමෙ. තත්ත ඛො හගවා හික්ඛු ආමන්තෙසි 'හික්ඛවො' ති. 'හදන්තෙ' ති තෙ හික්ඛු හගවතො පච්චස්සොසුං. හගවා එතදවොච :
- න හික්ඛවෙ තෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මිගජානානං "ඉමං මෙ නිවාපං නිවුත්තං මිගජානා පරිභුඤ්ජන්තා දිසායුකා වණ්ණවන්තො චිරං දිසමද්ධානං යාපෙත්තු" ති. එවඤ්ච ඛො හික්ඛවෙ, තෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මිගජානානං "ඉමං මෙ නිවාපං නිවුත්තං මිගජානා අනුපබ්ඨප මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජිස්සන්ති. අනුපබ්ඨප මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිස්සන්ති. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිස්සන්ති. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා හච්ඡිස්සන්ති ඉමස්මිං නිවාපෙ" ති.

මේ සුත්‍ර ධර්මයන් ධර්ම භාණ්ඩාගාරික වූ, ආනන්ද මහා ස්වාමීන් වහන්සේ මතකයේ, ධාරණයේ තබා ගෙන ඉඳලා, බුදු පරිණිව්චාණයෙන් අනතුරුව සිදුවුණු රජගහ නුවර සප්තපර්වති ගල්ගුහා සමීපයෙහි සිදුවුණු, ඒ මහා සංගායනාවේදි, "මා විසින් මෙසේ අසන ලදි" කියල උන්වහන්සේ දරාගෙන සිටිය ධර්මය, ඒ සංගායනාවේදි දේශනා කරනු ලැබූ ආකාරයෙන්මයි මේ සූත්‍රය ආරම්භ වූනේ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා : මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර අනේපිඬු සිටුහු ගේ ආරාමයේ වැඩ සිටිය දි හික්ඛුන් ඇමැතුවා. හික්ඛුන් වහන්සේලා උන්වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නා. ඉන් අනතුරුවයි උන්වහන්සේ මේ දේශනාව සිදු කරන්නේ.

සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමය මේ සාසනික ඉතිහාසය තුල පවතින උදාරතර පූණ්‍ය භූමිය හැටියටයි සැලකෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවිතයේ බුද්ධත්වයෙන් වැඩ සිටි අවධියෙහි වැඩිම කාලයක් වැඩ සිටිය පූණ්‍ය භූමියයි, සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමය. එය පණ්ණස්සතරකෝටියක් ධනය වැය කොට ජේත නම් කුමරුගෙන් ලබාගත් උයනෙහි ඉදි කරන ලද ආරාමයයි.

මෙන්න මේ ආරාමයෙහි වැඩ සිටින අවධියෙහි දේශනා කළ ධර්මයකුයි එදා ආනන්ද භාමුදුරුවෝ හික්ඛු සංඝයා ඉදිරියෙහි සිහිපත් කරල දුන්නේ.

එදා මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ඛුන් අමතලා කියනවා, මහණෙනි, කැලයේ ජීවත් වෙන, මුව ආදි සතුන් මරා ජීවත් වෙන, වැද්දෙකුගේ ස්වභාවය උන්වහන්සේ මතක් කරනවා. අදත් ඔය සමහර වියලි කලාපයේ ප්‍රදේශවල සතුන් මරණ අය යොදාගන්න විවිධ උපක්‍රම තියෙනවා. ආහාර පාන හිඟ කාලයේදි තණකොළ වවලා, වතුර හාජන තියලා, ඒවයේ වතුර පුරවලා, වතුර බොන්න එන සතුන් දඩයම් කර ගන්න මිනිසුන් අදත් ඉන්නවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ මතක් කරනවා එබඳු සිදුවීමක්.

මහණෙනි, එක්තරා වැද්දෙක් කැලයේ විශාල ප්‍රදේශයක ලොකු තණ කොටුවක් වැට්ටා. තණ කොළ වැට්ටා. මේ වැද්දා මේ තණ වගාව කලේ, මුව ආදි සතුන් මේ තණ කොළ කාලා සුවපත්ව, සැපවත්ව බොහෝ කාලයක් සුව සේ, සැප සේ ජීවත් වේවා කියන මෙවැනි සහගත ප්‍රාර්ථනාවෙන් නම් නොවෙයි. මෙහෙම තණ කොළ වැට්ටනම මුව ආදි

සතුන් මේ තණ කොටුවට ඇවිල්ලා තණ කොළ කාවි. ඇවිල්ලා තණ කොළ කන මොවුන් මදයට පත් වෙවි. මදයට පත්වෙන සතුන් ප්‍රමාද වෙවි. ප්‍රමාද වෙන සතුන් සිහි මූලා වෙවි. සිහි මූලා වූ සතුන්ට මට කැමැති කැමැති විදියට, කැමැති කැමැති දේ කරන්න පුලුවන් කියන මේ අදහස, කපටි අදහස ඇතුළුමයි මහණෙනි, මේ වැද්දා කැලයේ තණ කොටුවක් තිඹාණය කලේ.

උන්වහන්සේ වැද්දාගේ අදහස ඒ ආකාරයෙන් පැහැදිලි කරලා තැවත ද දේශනා කරනවා,

- **තනු හික්කවෙ පයමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්කවෙ පයමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.**

මහණෙනි, මේ වැද්දා වගා කරන ලද මේ තණ කොටුවට පැමිණි මුව කණ්ඩායමක්, මුව රූලක් මේ හොඳට වැවිලි තිබුණු මේ තණ කොළ හොඳට කන්න පටන්ගන්නා. හොඳට වැවිලි තිබුණු මේ තණ කොළ කනකොට ඒ අය මදයට පත්වූනා, "දැන් අපිට බොහෝම තණ කොළ තියෙනවා. අපිට කිසි අඩුවක් නැ." ඒකෙන් මත්වූනා. මත් වෙන කොට ම ප්‍රමාද වූනා. ආරක්ෂා වෙන්න ඕන තැනක් කියන අදහස ආවේ නැ. ප්‍රමාද වෙනකොට ම සිහි මූලා වූනා. ඉන්නෙ කොහේද, අතතුරු මොනවාද, මොනවත් සිහි කල්පනාවක් නැතුව ගියා. මදයට පත්වූනා. ඒ හේතුවෙන් ප්‍රමාද වූනා. ප්‍රමාද වීමෙන් සිහි මූලා වූනා. සිහි මූලා වෙවි තියා මේ වැද්දාට යථා කාම කරණීයානි - වැද්දාට කැමැති කැමැති දේ කරන්න පුලුවන් වූනා මේ මුව රූලට. ඒ තියා මෙන්න මේ මුව රූල මේ වැද්දාගේ ග්‍රහණයට හසුවූනා. වැද්දාගෙන් මරණයට පත්වූනා. වැද්දාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන්, වැද්දාගේ කැමැති කැමැති දේ කරන්න පුලුවන් තත්ත්වයකට ඒ පළමුවෙනි මුව රූල යටත් වූනා.

දැන් උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, මෙන්න මේ බව දකින, තවත් මුව කණ්ඩායමක්, මේ ගැන කල්පනා කරනවා.

- **තනු හික්කවෙ, දුතියා මීගජානා එවං සමච්ඡිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පයමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පයමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යත්තනු මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමෙය්‍යාම, භයගොගා පටිච්චරනා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙත්වා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමිංසු. භයගොගා පටිච්චරනා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙත්වා විහරිංසු. තෙසං ගිම්හානං පටිච්ච මාසෙ තිණොදකසංඛිතයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිනෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස පටිවාගමිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිනා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්කවෙ දුතියාපි මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.**

දෙවෙනි මුව කණ්ඩායමක් කල්පනා කරනවා, අනේ මේ පළමුවෙනි මුව කණ්ඩායම මේ වැද්දාගේ තණ කොටුවට ගිහිල්ලා මුසපත් වෙලා මේ තණකොළ කාලා ප්‍රමාද වෙලා, සිහි මූලා වෙලා වැද්දට හසුවූනා. අපට බැ මේ වැද්දට කොටු වෙන්න. අපි ඒ තියා මේ තණ කොළ කොටුව අත හැර දාලා, මේ හයානක නිවාප හෝජනය, මේ හයානක තණ

කොළ ආහාරය අත හැර දාලා අපි යමු ඇත. එහෙම මුව කණ්ඩායමක් කතා කරගෙන මහණෙනි, බොහෝම ඇත, දුර වනාන්තරයට ගියා.

ගිහිල්ලා මෙහෙම කාලයක් ගත කරන කොට, ඔන්න මේ කැලයට නියං සමය ආවා. මේ නියං සාගතය ආවහම ඒ නියං සමයේ, වියලි කාලයේ අවසාන මාසයේ ආවහම කැලයේ කන්න දෙයක් නැ. මෙතෙක් කාපු කොළ දල වියලිලා ගියා. චතුර ටිකක් සොයා ගන්න විදියක් නැ. බොන්න තැනක් නැ. දිය හිඳිල ගියා. ආහාර පාන හිග වෙන්න, හිග වෙන්න, මේ අයව කෘග වෙන්න ගන්නා. ශරීර දුබල, දුච්ච වෙන්න ගන්නා. එහෙම දුබල දුච්ච වෙනකොට, ආහාර පාන හිග වෙනකොට, ශක්තිය පිරිහෙනකොට, අර පලමු සංවාදය අමතක වුනා. අපි මෙහි ආවේ කුමණ හේතුවක් නිසාද කියන කාරණය අමතක වුනා. අමතක වෙලා, නැවත වතාවක් මාරයා වැටු තණ කොටුවට ම ඇවිල්ලා තණ කොළ කන්න ගන්නා. මහණෙනි, එහි දී මේ මුව රුලන් ඒ තණ කොටුවේ තණ කමින් මුලා වුනා. ප්‍රමාදි වුනා. මදයට පත්වුනා. මදයට පත්වීමෙන්, මුලාවට පත්වීමෙන්, සිහි මුලාවීමෙන්, ඒ මුව කණ්ඩායමක් වැද්දාගේ ග්‍රහණයට හසු වුනා. වැද්දාගේ ග්‍රහණයෙන් මිඳෙන්න නො හැකිව ගියා. මේ දෙවෙනි මුව කණ්ඩායමටත්.

දැන් තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම කල්පනා කරනවා,

- තනු හික්කවෙ, තනියා මීගජානා එවං සමච්ඡිනෙසුං : "සෙ බො තෙ පදමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුන්නං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පදමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභවා. "සෙපි තෙ දුතියා මීගජානා එවං සමච්ඡිනෙසුං : "සෙ බො තෙ පදමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුන්නං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස ඉමුස්මිං නිවාපෙ. එවං තෙ පදමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභවා. යත්තන මයං සබ්බසො නිවාපහොජනා පටිච්චරමෙය්‍යාම, හයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපහොජනා පටිච්චරමිංසු. හයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරිංසු. තෙසං ගිම්හානං පටිප්පෙ මාසෙ තිණොදකසබ්බසෙ අධිමත්තකස්මිනං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකස්මිනං පත්තකායානං බලවිරියං පරිනායි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ තමෙව නිවාපං නිවුන්නං තෙවාපිකස්ස පටිවාගමිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡප මුච්ඡිනා හොජනානි අඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්කවෙ දුතියාපි මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභවා.

පලමුවෙනි මුව කණ්ඩායමත් හිටියා කණ කොළ කොටුවට ම වෙලා. තණ කොළ කමින් එහි මුසපත් වෙලා වැද්දට ගොදුරු වුනා. දෙවෙනි මුව කණ්ඩායම මේ හයානක තණ කොළ කොටුව අතහැර දාලා ඇත වනාන්තරයට ගියා. ඒත් නියං සමය එන කොට, ආහාර පාන හිග වෙනකොට, ශරීරය දුබල දුච්ච වෙනකොට, ඒ මුව රුලන් නැවත වතාවක් වැද්දාගේ තණ කොටුවට ම ඇවිල්ලා, ඒ තණකොළ කොටුවේ දී ම මදයට පත්වෙලා මුලා වෙලා, සිහි මුලා වීමෙන් නැවත වතාවක් වැද්දාට ම ගොදුරුවුනා.

ඒ නිසා තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම කල්පනා කරනවා, අපි කොහොමද බේරෙන්නේ?

- යන්ත්‍රණ මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස උපතිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම, නත්‍රායයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනත්‍රපබ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති අග්ද්ධිස්සාම, අනත්‍රපබ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති. අග්ද්ධමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම, අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම, අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා හවිස්සාම තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ" ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස උපතිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යං. නත්‍රායයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනත්‍රපබ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති අග්ද්ධිස්සං. තෙ තත්‍ර අනත්‍රපබ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති අග්ද්ධමානා න මදං ආපජ්ජිස්සං. අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සං. අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අගෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ.

මේ තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම කල්පනා කරනවා, මේ මුව කණ්ඩායම දෙකක් ම වැද්දාගේ ගොදුරු වුනා. අපිට බැහැ වැද්දාගේ ගොදුරක් වෙන්න. ඒ නිසා අපි මේ තණ කොටුවේ තණ කන්නත් ඔන. හැබැයි අපි මේ තණ කොටුවේ තණ කැටට මුසපත් නො වුනොත්, මදයට පත් නො වුනොත්, ප්‍රමාදි නො වුනොත්, සිහි මූලා නො වුනොත්, මේ වැද්දට අපිට ගොදුරු කර ගන්න බැහැ. ඒ නිසා අපි ආරක්ෂිත තැනක් හදාගනිමු මේ ආසන්නයේ. තණ කොටුව සම්පයේ ආරක්ෂිත ගුම්පක් හදා ගනිමු. ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගෙන එතැන ඉඳගෙන, කළින් කළ, වරින් වර ඇවිල්ලා, වැඩිය ඇතුළට යන්නේ නැතිව, එළියෙන් ඉඳගෙන, පිටින් ඉඳගෙන, යන්නං පිටිනය පවත්වාගෙන යන්න වැඩි ඇල්මක් නැතිව, තණ කොළ ටිකක් කාලා, අපේ පිටිනයත් බේරා ගනිමු කියල මේ තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම කල්පනා කලා.

එහෙම කල්පනා කරලා, තිරණය කලා, මේ තණ කොළ කොටුව ආසන්නයේ, සම්පයෙහි, ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගන්න. දැන් මෙන්න මේ ස්ථානයක්, ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගෙන, මේ මුව කණ්ඩායම තණ කොළ කොටුවට ඇවිල්ලා තණ කොළත් කනවා. එහි මුසපත් වෙන්නෙ නෑ. මූලා වෙන්නෙ නෑ. නැවත ආපසු තමන්ගේ ආරක්ෂිත ගුම්පටත් යනවා.

- තත්‍ර හික්ඛවෙ, තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරියාය ච එතදහොසි : "සඨස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජානා කෙටුහිනො. ඉද්ධිමත්තස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජානා පරජනා. ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිභාද්දන්ති. න ච තෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා. -

යන්ත්‍රණ මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතිහි දණ්ඩවාකරාහි සමත්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම, අප්පෙවනාම තතියානං මිගජානානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්තං තෙ ගාහං ගව්පෙය්‍යන්ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතිහි දණ්ඩවාකරාහි සමත්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යං අද්දසාසුං බො හික්ඛවෙ, තෙවාපිකො ච තෙවාපිකපරියා ච තතියානං මිගජානානං ආසයං යත්තං තෙ ගාහං අගමංසු. එමං හි තෙ හික්ඛවෙ, තතියාපි මිගජානා න පරිමුච්චිස්සු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

වැද්දා කල්පනා කරනවා, මේ අලුත් මුව කණ්ඩායම මගේ තණ කොටුවේ තණ කොළත් කනවා. ඒත් යන එන පාරක් නොටක් දැනගන්න නෑ. යන එන බවක් පෙනෙන්න නෑ. මේ එන මුවෝ නම් මහා කෙරාටිකයෝ ටිකක්. - සඨස්සු තෙවාපිකො ච තෙවාපිකපරියා ච- මේ වැද්දාටත්, මේ වැද්දි පිරිසටත් කල්පනා වෙනවා එතදහොසි මේ මුව කණ්ඩායම නම් මහම කපටියෝ. නාමිමෙ තතියා මිගජානා කෙටුහිනො. ඉද්ධිමත්තස්සු - පුරුදු කළ කෙරාටිකයෝ, නිකං කෙරාටිකයින් තෙවෙයි. ඉද්ධිමත් ඇති කෙරාටිකයෝ. නාමිමෙ තතියා මිගජානා පරජනා-. මෙවුන් ටික නම් යක්කු ටිකක්. එනව යනව පෙනෙන්නෙ නෑ. ඒ වුනාට තණ කොළ කනවා.

වැද්ද කල්පනා කළා, මේ ඉරිදි ඇති, යක්කු වගේ කෙරාටික මේ මුවෝ ටික අල්ලගන්න කොහොමද? ඔවුන් තිරණය කළා, මේ වැද්දත් වැදි පිරිසත් සාකච්ඡා කරල තිරණය කළා මේ තණ කොටුවට පිටින් විශාල ප්‍රදේශයක් හසු වෙන්න හසුවෙන විදියට ලොකු දඩු වැටක් බැඳින්න. යම් පෙදෙසකද මේ ගොල්ලෝ මේ සැගැවිලා ඉන්නේ, ඒ ප්‍රදේශය කොටුවෙන් විදියට ලොකු කොටුවක්, දඩු වැටක් බැඳින්න තිරණය කළා. එහෙම කරලා මේ වැද්දත්, වැදි පිරිසත් එකතු වෙලා ලොකු ප්‍රදේශයක් වැහෙන විදියට ලොකු දඩු වැටක් බැඳින්න. දැන් මේ තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම තණ කොළ කොටුවට නාවට, නොහිටියට, වැද්දගෙන් මිදුනේ නැ. දැන් වැද්දාගේ කොටුව ඇතුළේ ඉන්නේ. ඒ තුන්වෙනි කණ්ඩායමටත් අර පෙර කණ්ඩායම් වලට වගේ ම, වැද්දට කැමැති කැමැති දෙයක් කරගන්න පුළුවන් වුනා. වැද්දගෙන් වැදි පිරිසෙන් ග්‍රහණයෙන් මිදිල යන්න බැරිවුනා.

දැන් තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායමත් වැද්දට ගොදුරු වුනා.

- තනු හික්කවෙ වතුපා මිගජානා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පඨමා මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

"යෙපි තෙ දුතියා මිගජානා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පඨමා මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

"යෙපි තෙ දුතියා මිගජානා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං තෙ පඨමා මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යත්තන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරෙය්‍යාම, භයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමිංසු. භයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරිංසු. තෙසං ගිම්හානං පටිපිමෙ මාසෙ තිණොදකසබ්බසෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස පටිවාගමිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්කවෙ දුතියාපි මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

යත්තන මයං සබ්බසො නිවාප භොජනා පටිච්චරෙය්‍යාම භයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමිංසු. භයහොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා විහරිංසු. තෙසං ගිම්හානං පටිපිමෙ මාසෙ තිණොදකසබ්බසෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස පටිවාගමිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසු. තෙ තප් අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුක්ඛිංසා මදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා

යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ දුතියාපි මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

"යෙපි තෙ තතියා මීගජානා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං. තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පඨමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. "යෙපි තෙ දුතියා මීගජානා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා මීගජානා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං තෙ පඨමා මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යත්තූත මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පට්ඨරමෙය්‍යාම, භයභොගා පට්ඨරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා චිහරෙය්‍යාමා හි. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පට්ඨරමිංසු. භයභොගා පට්ඨරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣෙදාගහෙතවා චිහරිංසු. තෙසං ගිම්හානං පට්ඨමෙ මාසෙ තිණොදකසබ්බසෙ අධිමත්තකස්මානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකස්මානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස පට්ඨාගමිංසු. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජර මුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ දුතියාපි මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. 'යත්තූත මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම. තත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජර අමුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම. අනුපබ්ජර අමුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම. අමත්තා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම අප්පමත්තා සමානා, න යථාකාමකරණියා හට්ඨස්සාම තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ'ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු. තත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජර අමුච්චිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු. අමත්තා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ජිංසු. අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. තත්‍ර තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරියාය ච එතදහොසි. 'සඨස්සු නාමිමෙ තතියා මීගජානා කෙටුහිතො. ඉද්ධිමත්තස්සු නාමිමෙ තතියා මීගජානා පරජනා. ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිභුඤ්ජත්ති. න ච තෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා. යත්තූත මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතිති දණ්ඩවාකරාහි සමත්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම, අප්පෙවනාම තතියානං මීගජානානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්ථ තෙ ගාහං ගච්ඡෙය්‍යු'ත්ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතිති දණ්ඩවාකරාහි සමත්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙසුං. අද්දසාසුං ඛො තෙවාපිකො ච තෙවාපික පරියා ච තතියානං මීගජානානං ආසයං යත්ථ තෙ ගාහං අගමිංසු. එවං හි තෙ තතියාපි මීගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

දැන් තවත් මුව කණ්ඩායමක් කල්පනා කරනවා, පළමුවෙනි මුව කණ්ඩායමත් මේ තණ කොටුවේ තණ කාලා, මූලා වෙලා, ප්‍රමාදි වෙලා, වැද්දට ගොදුරු වූනා. දෙවෙනි මුව කණ්ඩායම ඒ බව දැකලා මේ හයානක ආහාරයෙන් මිදිලා, වනාන්තරය ඇතුළට ගිහිල්ලා, එහෙත් කැලේ ආහාර පාන හිග වෙනකොට නැවත වතාවක් ආවා. අර හයානක තම අමතක වූනා. නැවත වතාවක් වැද්ද ලගට ම, වැද්දගේ තණ කොටුවටම ඇවිල්ලා, තණ කොළ කාලා, මත් වෙලා, පමාදි වෙලා, වැද්දට ම ගොදුරු වූනා.

.....

තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම මේ තණ කොළ කොටුවෙන් මුසපත් වෙන්තෙන් නැතුව, ප්‍රමාද වෙන්තෙන් නැ, සිහි මූලා කර ගත්තෙන් නැ, ඇතින් ආරක්ෂක ස්ථානයක ඉඳගෙන, පිටින් ඉඳගෙන තණ කොළ කාලා ආරක්ෂා වෙලා හිටියත්, වැද්දගෙන් මිදුනෙ නැ, වැද්දා ලොකු වැටක් බැන්නදා. වැට ඇතුළේ කොටු වුනා මේ මුව රුලන්.

එහෙනම් දැන් අපි මොකද කරන්න ඕන? ඔන්න හතරවෙනි මුව කණ්ඩායම, අපි මොකද කරන්න ඕන? ඔවුන් තිරණය කරනවා, අපි මෙන්න මෙහෙම කරමු.

- **"යන්ත්‍රණ මයං යත් අගති තෙවාපිකස්ස ව තෙවාපිකපට්ඨාය ව, තත්‍රායයං කප්පෙය්‍යාම,**
අපි මේ තෙවාපිකයටත්, මේ වැද්දාටත් වැදි පිරිසටත් එන්න බැරි, -**අගති-** ලංවෙන්ත බැරි, නැතක, -**තත්‍රායයං කප්පෙය්‍යාම-**, ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගනිමු.

- **තත්‍රායයං කප්පෙව්‍යා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනත්‍රපබ්ඡජ අමුච්ඡිනා ගොජනානි භුඤ්ජිස්සාම,**
අනත්‍රපබ්ඡජ අමුච්ඡිනා ගොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම, අමත්තා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම,
අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා හවිස්සාම තෙවාපිකස්ස අමුං නිවාපෙ" ති.

අපි එහෙම ආරක්ෂිත ස්ථානයක්, වැද්දාට ලංවෙන්තට බැරි, කොටු කරන්න බැරි ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගෙන අපි මේ තණ කොළ කමු. ඒත් මූලා නො වී, ප්‍රමාද නො වී, -**අමුච්ඡිනා ගොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම** - මදයට පත්වෙන්තෙ නැතුව. මදයට පත් නො වුනොත් - **අමත්තා සමානා තප්පමාදං** - මදයට පත් නො වුනොත්, ප්‍රමාද වෙන්තෙන් නැ. ප්‍රමාද නොවී - **අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා හවිස්සාම** - අපි ප්‍රමාද නො වුනොත්, අප්‍රමාදිව කටයුතු කළොත් සිහි මූලා නොවුනොත්, ඒ ආරක්ෂිත ස්ථානයේ ඉඳගෙන මේ වැද්දාට හෝ වැදි පිරිසට අපි වෙනුවෙන් යමක් කරන්න බැහැ. අපිට භාතියක් කරන්න බැහැ. - **තෙවාපිකස්ස අමුං නිවාපෙ-**

- **තෙ යත් අගති තෙවාපිකස්ස ව තෙවාපිකපට්ඨාය ව තත්‍රායයං කප්පෙය්‍යාම. තත්‍රායයං කප්පෙව්‍යා අමුං නිවාපං නිවුත්තං තෙවාපිකස්ස අනත්‍රපබ්ඡජ අමුච්ඡිනා ගොජනානි භුඤ්ජිස්සාම. තෙ යත් අනත්‍රපබ්ඡජ අමුච්ඡිනා ගොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම. අමත්තා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම. අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ.**

එහෙම සාකච්ඡා කරල මේ මුව කණ්ඩායම වැද්දට එන්න බැරි, වැදි පිරිසට ලංවෙන්ත බැරි, කොටු කරන්න බැරි ආරක්ෂිත ස්ථානයක් සොයාගෙන, වැද්දාගේ කොටුවටත් එනවා. වැද්දාගේ කොටුවෙන් තණකොළත් කනවා. හැබැයි මදයට පත්වෙන්තෙ නැ. මදයට පත් නො වන නිසා, මත් නො වන නිසා, ප්‍රමාද වෙන්තෙ නැ. ප්‍රමාද නො වන නිසා සිහි මූලාවිමකුත් නැ. ඒ නිසා මේ තණ කොටුවේදි මේ මුව කණ්ඩායම මාරයාට යමක් කරන්න බැරුව ගියා.

දැන් ඒ වැද්දා තතර වුනේ නැ. වැද්ද කල්පනා කරනව දැන්. වැදි පිරිසත් එක්ක කනා කලා. මොකක්ද දැන් මෙහි දි කරන්නේ? ඔහු කල්පනා කලා, මේ මුව කණ්ඩායම නම් නපුරු, හයානක, කෙරාටික පිරිසක්. පුහුණු කල කෙරාටික පිරිසක්. ඉර්ධි ඇති යක්ෂයෝ වගේ පිරිසක්. මේ ගොල්ලොත් ඇවිල්ලා තණ කොටුවේ තණ ටික කාලා යනවා. යන එන බවක් පෙනෙන්න නම් නැ. එහෙනම් අපි මේ ගොල්ලන්වත් අල්ලලා කොටු වෙත විදියට දඩු වැටක් ගහන්න ඕන කියලා කල්පනා කරලා විමසිලිමත් වෙනවා කොහේද ඉන්නෙ කියලා. ඒත් වැද්දාට පෙනෙනවා ලෙහෙසියෙන් ලංවෙන්ත පුලුවන් නැතක නොවෙයි මේ පිරිස ඉන්නේ. මේ අයට කළබලයක් කරන්න ගියොත්, මේ අය කළබල වුනොත්, අතික්

සත්තුන් කළබල වෙනවා. ඒ අය කළබල වෙනකොට අතික් අතික් සතුනුත් කළබල වෙනවා. එහෙම වුනොත් මේ කොටුවට එන නිසි සතෙක් නැති වෙයි. මේක පාලු වෙලා යාවි. ඒ නිසා වැද්දා කල්පනා කරනවා, කමක් නෑ, ඔය මුව කණ්ඩායම අත හැරලා දානවා.

හතරවෙනි මුව කණ්ඩායම ම නිදහස් කලා. විපතක් නොකොට, කරදරයක් නො කරන්න වද්දො තිරණය කලා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙහෙම දේශනා කරලා උන්වහන්සේ මතක් කරනවා මහණෙනි, තමන් වහන්සේ මේ උපමා ටික දැක්වුවේ මොකකටද කියලා.

- තනු හික්කවෙ, නෙවාපිකස්ස ව නෙවාපිකපරිසාය ව එතදහොසි : "සදස්සු නාමිමෙ වතුප්පා මිගජානා කෙටුහිනො, ඉද්ධිමත්තස්සු නාමිමෙ වතුප්පා මිගජානා පරජනා. ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිගුඤ්ජන්ති. න ව නෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා. යත්තන මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතිහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම අප්පෙවනාම වතුප්පානං මිගජානානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්ත නෙ ගාහං ගවිජෙය්‍යු" නිති. නෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතිහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යං. නෙව බො හික්කවෙ, අද්දසාසුං නෙවාපිකො ව නෙවාපිකපරිසාය ව වතුප්පානං මිගජානානං ආසයං යත්ත නෙ ගාහං ගවිජෙය්‍යුං.

මේ විදියෙන් වැද්දා කල්පනා කලා මේ පිරිස නම් බොහොම කෙරාටික පිරිසක්. නමුත් මේ අයට කරදර කල යුතු නෑ. කරදර කරන්න ගියොත් මේ අය කළබල වෙනකොට මේ ඔක්කෝම කළබල වෙලා මට අලාභයක් වෙයි. ඒ නිසා මේ අයට අතහැරල දාන්න ඔන කියල තිරණය කලා. කෙසේද?

- තනු හික්කවෙ නෙවාපිකස්ස ව නෙවාපිකපරිසාය ව එතදහොසි : "සවෙ බො මයං වතුප්පෙ මිගජානෙ සට්ඨෙස්සාම, නෙ සට්ඨිනා අඤ්ඤෙ සට්ඨෙස්සන්ති. නෙපි සට්ඨිනා අඤ්ඤෙ සට්ඨෙස්සන්ති. එවං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං සබ්බසො මිගජානා රිඤ්චිස්සන්ති. යත්තන මයං වතුප්පෙ මිගජානෙ අප්පදෙසෙක්කෙය්‍යාමා" නි. අප්පදෙසෙක්කිංසු බො හික්කවෙ නෙවාපිකො ව නෙවාපිකපරිසාය ව වතුප්පෙ මිගජානෙ. එවං හි නෙ හික්කවෙ, වතුප්පා මිගජානා පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

මේ අයට ගැටිමක් ඇති කලොත් මේ අය ගැටෙනකොට අත් අයත් ඒ නිසා ගැටෙනවා. මේ විදියෙන් හතරවෙනි මුව කණ්ඩායම මේ වැද්දාගේ ඉර්ධ්‍යානුභාවයෙන් ගොදුරු නො වී නිදහස් වුනා.

- උපමා බො මෙ අයං හික්කවෙ කතා අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනාය. අයඤ්චෙත්ථ අත්ථො : නිවාපොති බො හික්කවෙ පඤ්චන්තෙනං කාමගුණානං අධිවචනං. නෙවාපිකොති බො හික්කවෙ, මාරස්සෙනං පාපිමනො අධිවචනං. නෙවාපිකපරිසාහි බො හික්කවෙ මාරපරිසායෙනං අධිවචනං. මිගජානාති බො හික්කවෙ සමණ්‍යුභ්මණානෙනං අධිවචනං.

මහණෙනි, මේ උපමාවකින් දැක්වුවේ මෙන්න මේ අදහස යි. මහණෙනි, මෙහි දක්වපු තණ කොළ කොටුව තමයි පඤ්චකාමය. පඤ්චකාමය සමාන වෙනව මහණෙනි, මේ තණ කොටුවට. මේ තණ කොටුවේ හිමිකාරයෙක් හිටියා. නිවාපකයෙක් හිටියා, නිවාපක පිරිසක් හිටියා. මහණෙනි, මේ තණ කොටුව අයිති නිවාපකයා, එහෙම නැත්නම් වැද්දා මාරයායි.

වැදි පිරිස තිව්වේ මාර පිරිස යි.

දැන් පසුවකාමය නමැති තණ කොටුව වගා කරලා, තණ කොළ කන්න එන අය ගොදුරු කර ගන්න බලාගෙන ඉන්න මාරයා හා මාර පිරිස යි. දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, අර මුව කණ්ඩායම් දඩයම් කර ගන්නයි, කැලේ තණ කොළ වැට්ටේ. තණ කොළ වගා කලේ මේ කැලයේ ඉන්න සතුන් මේවා භුක්ති විඳලා, සුව සේ, සැප සේ, බොහෝ කාලයක් ජීවත් වේ වා කියල මෙහිසෙන් නෙවෙයි. එහෙත්ම මේ ලෝකයේ කාම සම්පත් හඳල තියෙන්නේ මාරයා අපි මේව භුක්ති විඳලා, සුව සේ, සැප සේ, බොහෝ කාලයක් ජීවත් වේවා, කියන අදහසින් නෙවෙයි. මේ පසුවකාමය නිර්මාණය කරලා තියෙන්නේ, පසුවකාමය නමැති තණ කොටුව හඳල තියෙන්නේ, මේ තණ කොටුවේ කන්න එන අයව ගොදුරු කර ගන්න යි. මේක උගුලක්. මේක ඇමක්. ඒ පසුවකාමය නමැති ඇම දාලා උගුල අටවලා ඒකට පැටලෙනකම් බලාගෙන ඉන්නවා පිරිසක්. ඒ තමා මාරයා හා මාර පිරිස.

ඊළගට මෙකෙ කියැවුනා මේ තණ කොළ කන්න එන පිරිසක් පිළිබඳව. ඒ පිරිස තමයි, ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ කියල කිව්වේ. ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ කියල කිව්වේ මේ තණ කොළ කොටුවේ තණ කොළ කන්න එන පිරිසට සමාන අයයි. දැන් තණ කොළ කොටුවට සමාන කලා, පසුවකාමය. වැද්දාට සමාන කලා, මාරයා. වැද්දාගේ පිරිසට සමාන කලා, මාර පිරිස. තණ කොළ කන්න එන පිරිසට සමාන කලා, ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණාදි ඔබත් මමත්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙතැනින් එහාට, මේ පසුවකාමය නමැති තණ කොටුවේ තණ කාලා, මුසපත් වෙලා, ප්‍රමාදි වෙලා, මාරයාට ගොදුරු වෙන ස්වභාවය පිළිබඳවයි දේශනා කරනු ලබන්නේ.

උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා

- **තනු හික්ඛවෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජිංසු. තෙ තතථ අනුපබ්ජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු -මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ, පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. සෙය්‍යථාපි තෙ හික්ඛවෙ, පඨමා මිගජානා, තදුපමෙ අහං ඉමෙ පඨමෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි.**

මෙන්න මේ පළමුවෙනි කණ්ඩායම මේ මාරයාගේ තණ කොටුවට ගිහිල්ලා අර තණ කොළ කාපු මුව කණ්ඩායම වගේ පසුවකාමය නමැති කොටුවට බැස ගෙන මාරයාට ගොදුරු වෙන ආකාරය උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා අර පළමුවෙනි මුව කණ්ඩායම තණ කොළ කොටුවට බැහැලා ඒකෙම ඉඳගෙන, තණ කොළ කමින් මුසපත් වෙලා, ප්‍රමාදි වෙලා, මදයට පත් වෙලා, සිහි මූලා වෙලා, වැද්දාට ගොදුරු වුනා වගේ සමහර ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ මේ පසුවකාමයේ ම ඉඳගෙන, පසුවකාමය ම ඇසුරු කරමින්, පසුවකාමය ම රස විඳිමින් ඉන්නවා. ඒ අය පසුවකාමයෙන් මූලා වෙලා, ප්‍රමාදි වෙලා, මත් වෙලා. සිහි මූලා වෙලා. මාරයාට කැමැති කැමැති දේ කරගන්න පුලුවන් තත්ත්වයකට පත් වෙනවා. මාරයාට ගොදුරු වෙනවා.

හරියට මහණෙනි, අර පළමුවෙනි මුව කණ්ඩායම වැද්දාට බොහොම පහසුවෙන් ගොදුරුවුනා වගේ මෙන්න මේ කණ්ඩායම මාරයාට ගොදුරු වෙනවා කියල උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා.

පින්වතුනි, ලෝකයේ අපි හුගාක් දෙනෙක් ඇස සතුටු කරන, කණ සතුටු කරන, නාසය සතුටු කරන, දිව සතුටු කරන, කය සතුටු කරන, රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස කියන මේ ටිකට යි පසුවකාම ගුණ කියල කියන්නේ. මේ පසුවකාමයට ලෝකයේ හුගාක් දෙනෙක් ඇලුම් කරනවා. පසුවකාමයේ ම ඇලුණු, පසුවකාමයම ගිලගන්න ඇත්තෝ

ඒ කාමයෙන් මිදීමක් පිළිසරණක් නැතිව කාමයෙහි ම ගිලිලා, කාමයෙහි ම නොපෙනී යනවා. කාමය නිසා ම දුකකට පත්වෙනවා. මාරයාගේ ගොදුරක් බවට පත්වෙනවා.

මෙන්න මෙහෙම මේ සමාජය තුළ පඤ්චකාමයට ම ගොදුරුවෙලා, කාමයෙන් ම මත්වෙලා, කාමයට ම මූලා වෙලා, ප්‍රමාදි වෙලා මාරයාට ම ගොදුරු වෙන, මෙන්න මේ පිරිස දකින තවත් පිරිසක් මෙතේ ආදිතව දැකලා, මේ අය මාරයාට ගොදුරු වෙව්වි බව දැකලා, තීරණය කරනවා මෙතෙක් අපි මිදිල යන්න ඕන. අපි ගැලැවිලා යන්න ඕන.

- **තනු හික්කවෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා ඵලං සමචින්තෙසුං :** "යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුනි ව ලොකාමිසානි අනුපබ්ඡ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. ඵලං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභවා. යත්නුත මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිච්චරමෙය්‍යාම, භයහොගා පටිච්චරනා අරඤ්ඤායනනානි අජ්ඣොගහෙතවා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිච්චරමිංසු. භයහොගා පටිච්චරනා අරඤ්ඤායනනානි අජ්ඣොගහෙතවා විහරිංසු. තෙ තඤ්ඤ සාකසකකාපි අහෙසුං,

දෙවැනි ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ කල්පනා කරනවා, දැන් පළමුවෙනි ග්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ මේ පඤ්චකාමයට ම ගොදුරු වෙලා මාරයාගේ ගොදුරු බවට පත්වෙනවා. මාරයා ගිල ගන්නවා. මාරයාට යටත් වෙනවා. මාරයාගේ ගොදුරක් බවට පත්වෙනවා. ඒ නිසා අපි මේ පඤ්චකාමයෙන් මිඳෙන්නට ඕන. පඤ්චකාමයෙන් මිඳෙන්නට ඕන කියල කල්පනා කරලා තවත් පිරිසක් පඤ්චකාමය සම්පූර්ණයෙන් ම අතහැර දාලා, මේ භයානක, නපුරු කාමය අතහැර දාලා, නිවාප භෝජනය අතහැර දාලා, ඇත වනාන්තරයට යනවා. වනාන්තර ගත වෙනවා. ප්‍රාන්ත සේනාසනවලට යනවා. ගිහිල්ලා හරි දූෂකරව කාලයක් පිවින ගෙවනවා. කැලයේ කොළ, මල් ටිකක් කඩාගෙන වැටෙන ගෙඩියක් ඇහිඳගෙන කාලා, කොළ පොතු කාලා, කැලයේ තිබෙන වලකින් වතුර ටිකක් බිලා, මේ වගේ නොයෙක් විදියේ රුක්ෂ ආහාරයන්ගෙන් යැපෙමින් වනාන්තරයේ කාලයක් ගත කරනවා.

එහෙම කාලයක් ගත කරගෙන යන කොට කැලයේත් නියං සමයක් ඇවිල්ලා ඵ බඳු කොළ ආහාරයක්වත් සොයාගන්න නැතිව යනවා. ශරීරය ටික ටික කෘෂ වෙන්න ගන්නවා. කෙටිටු වෙන්න ගන්නවා. බලය, ශක්තිය පිරිහෙන්න ගන්නවා. අර ආපු අදහස ටික ටික ගෙවිලා, ගිලිහිලා යනවා. ශරීරය දුබල දුච්ච වෙනකොට, බඩගිනි දැනෙනකොට, මාරයාගේ තණ කොටුව මතක් වෙනවා. මාරයාගේ පඤ්චකාමය මතක් වෙනවා. ආපනු සැරයක් අතහැරල ගියපු තැනට, තැවන වතාවක් පිටත් වෙනවා. තැවන තණ කොටුවට ඇවිල්ලා, පඤ්චකාමයට ඇවිල්ලා, එහි මුසපත් වෙලා, මූලා වෙලා, මාරයාට කැමැති කැමැති ආකාරයකට ගොදුරු කරගන්න පුළුවන් විදියකට ප්‍රමාදි වෙනවා.

- **සාමාක භක්කාපි අහෙසුං, නිවාරභක්කාපි අහෙසුං, දද්දුලභක්කාපි අහෙසුං, හටභක්කාපි අහෙසුං, කණ්භක්කාපි අහෙසුං, ආවාමභක්කාපි අහෙසුං, පිඤ්ඤාකභක්කාපි අහෙසුං, තිණභක්කාපි අහෙසුං, ගොමයභක්කාපි අහෙසුං, වනමූලඵලාහාරා යාපෙසුං පවත්තඵලහොපි. තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඬ්ඨියෙ අධිමත්තකස්මානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකස්මානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ වෙනොච්ඡුත්ති පරිහාසි. වෙනොච්ඡුත්තියා පරිහිතාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පටිවාගමිංසු තානි ව ලොකාමිසානි. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපබ්ඡ**

මුවිජිතා භෝජනානි භුක්ඛමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සඨාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවෙ දුතියාපි සමණවුහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභවා. සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ, දුතියා මිගජානා තථුපමෙ අහං ඉමෙ දුතියෙ සමණවුහමණෙ වදාමි.

පිත්වතුති, අපි දකිනවා අද දවසේ ගත කරන ප්‍රමාද ක්‍රමය තුළ ඇති කාම සම්පත්වල භයානක කම ආදිතව දැකලා ඒවායෙන් අත් මිදිල වනාන්තර ගතවෙත පිරිස. කැලයට ගිහිල්ලා හරි දුෂ්කරව ජීවිත ගෙවනවා. කැලයේ ගල් ලෙනක් හදාගෙන, පුංචි මැටි ගහපු කුටියක් හදාගෙන, ඉටි රෙදි කැලි ටිකක්, සිවුරු රෙදි කැලි ටිකකින් ආවරණයක් කරගෙන බොහොම දුකයේ කාමයෙන් මිදිල, දිවි ගෙවන ඇත්තෝ ඉන්නවා.

හැබැයි එහෙම වනාන්තරයට යන ඇත්තන්ට කෙටි කාලයක් තුළ ආපු අදහස අමතක වෙනවා. කැලයට යන්නේ ඔක්කෝම එපා කියලා. සම්පත් එපා. මිනිස්සුන්, දායකයෝත් එපා කියල. ඔක්කෝම අත හැර දාලයි වනාන්තරයට යන්නේ. එහෙම ගිහිල්ලා ටික දවසක් දුෂ්කරව ගෙවනවා හරි ප්‍රතිපත්ති ගරුකව. ඒ වුනාට ටික දවසක් යනකොට පාර අයිනේ බොඩි එකක් ගහනවා. "අරණ්‍ය සේනාසනයට" පාර කියන්න. මොකක්ද මේ කියන්නේ? "අපි කැලේ ඉන්නවා, වරෙල්ලා" එපා කියලයි ගියේ. සමාජය කරදරයි. කාමය එපා කියලා ගියේ. කැලේට ගිහිල්ලා ටික දවසක් ඉන්නකොට, හිග පාඩු දැනෙන කොට, අර ශක්තිය දුබල වෙන කොට, අර අදහස ටික ටික ගෙවී යනකොට, ආපහු මතක් වෙනවා අර පැත්තේ තියෙන සම්පත් ටික.

ඔන්න ඊළඟට ආපහු එපා කියල ගියපු දේවල් හොයාගෙන එක්කෝ ඵලියට එනවා, එහෙම නැත්නම් කැලයට ම ගෙන්න ගන්නවා. කැලය මහා මධ්‍යස්ථාන බවට පත්වෙනවා. පත්සලේවත් සමහර වෙලාවට නැති පිරිස්, සිය ගණනින්, දහස් ගණනින්, මිනිස් සමාජයෙන් ඇත්වෙලා ගිය ඇත්තෝ ඇතට, කැලයට ගෙන්නා ගන්නවා.

හරියට අර දෙවැනි මුව කණ්ඩායම වගෙයි. මේ මාර පායාසය නම් එපා, මේ මාරයාගේ තණ කොටුව නම් එපා. අපි යමු ඇතට කියලා ගියේ. ටිකක් අමාරු වෙත කොට ඉවස ගන්න බැරි වුනා. ආපසු මාරයාගේ තණ කොටුවට ආවා. තණ කොළ කැවා, මුසපත් වුනා, ප්‍රමාදි වුනා, මාරයාට ගොදුරු වුනා.

අද දවසේ භූගාත වෙලාවට එහෙම වනාන්තරයට ගිය බොහෝ දෙනා, බොහෝ තැන්, මේ දෙවැනි මුව කණ්ඩායම වගෙයි. ආපසු වතාවක් මාරයාගේ ගොදුරු බවට පත්වෙලා.

- තනු භික්ඛවෙ තතියා සමණවුහමණා එවං සමචිත්තෙසුං : "සෙ බො තෙ පඨමා සමණවුහමණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමිසානි අනුපබජ්ජ මුවිජිතා භෝජනානි භුක්ඛමානා මදං ආපජ්ජිංසු -මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සඨාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවෙ, පඨමා සමණවුහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභවා. යෙපි තෙ දුතියා සමණවුහමණා එවං සමචිත්තෙසුං : "සෙ බො තෙ පඨමා සමණවුහමණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමිසානි අනුපබජ්ජ මුවිජිතා භෝජනානි භුක්ඛමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සඨාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ පඨමා

සමණ්‍යාග්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. යන්ත්‍රන මයං සබ්බසො නිවාපහොජනා ලොකාමිසා පට්ඨිරමෙය්‍යාම, හයහොගා පට්ඨිරනා අරඤ්ඤායනනානි අප්ඤ්ඤාගහෙවො චිහරෙය්‍යාමා" නි. තෙ සබ්බසො නිවාපහොජනා ලොකාමිසා පට්ඨිරමිංසු. තෙ තඤ්ඤා සාකහක්කාපි අහෙසුං, සාමාකහක්කාපි අහෙසුං, නිවාරහක්කාපි අහෙසුං, දද්දුලහක්කාපි අහෙසුං, හටහක්කාපි අහෙසුං, කණ්හක්කාපි අහෙසුං, ආවාමහක්කාපි අහෙසුං, පිඤ්ඤාකහක්කාපි අහෙසුං, නිණ්හක්කාපි අහෙසුං, ගොමයහක්කාපි අහෙසුං, චනමුලඵලාහාරා යාපෙසුං පටන්තඵලහොපි. තෙසං ගිම්හානං පට්ඨිමෙ මාසෙ තිණොදකසඩ්ධියෙ අධිමන්තකසිමානං පන්තො කායො හොති. තෙසං අධිමන්තකසිමානං පන්තකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ චෙතොච්ඡුත්තියා පරිහිතාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පට්ඨාගමිංසු තානි ච ලොකාමිසානි. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ජ්ජ මුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාසු. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ජ්ජ මුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ දුතියාපි සමණ්‍යාග්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. " යන්ත්‍රන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසානි උපතිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම, තත්‍රාසයං කප්පෙවො අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසානි අනනුපබ්ජ්ජ අමුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාසු, අනනුපබ්ජ්ජ අමුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම, අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම. අප්පමත්තා සමානා න සභාකාමකරණියා හට්ඨසාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ" නි. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසානි උපතිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු. තත්‍රාසයං කප්පෙවො අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසානි අනනුපබ්ජ්ජ අමුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාසු. තෙ තඤ්ඤා අනනුපබ්ජ්ජ අමුච්චිතා හොජනානි අරඤ්ඤාමානා න මදං ආපජ්ජිංසු. අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු. අප්පමත්තා සමානා න සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිං ච ලොකාමිසෙ.

තුන්වෙති මුච්ච කණ්ඩායමකුත් ඉන්තවා මෙත්ත මේ සිද්ධිම දකින. පලමුවෙති මුච්ච කණ්ඩායම සම්පත් අතරේම ඉදගෙන, ආසි මාරයාට කිසිම අමාරුවක් නැ. මාරයාගේ තැනම තතරවෙලා ම ඉන්තවා. කොටුවෙ ම යි ඉන්නේ. ආයෙ ඵලියට යන්නේ නැ. මාරයාගේ කොටුවෙම තතර වෙලා ම මේ ඉන්තවා. ඉතින් කිසි ප්‍රශ්නයක් නැ අවශ්‍ය වෙලාවට ගොදුරු බවට පත්කර ගන්නවා.

දෙවෙති කණ්ඩායම මේක ඵපා කියල ගියා. හයානකයි කියල ආදිතව දැකලා ගියා. ගිහිල්ලා ටිකක් අමාරු. අපහසුකම් එනකොට, කැම බිම ටිකක් හිඟ වෙන කොට, චතුර ටිකක් අඩු වෙන කොට, මදුරුවෝ ටිකක් කන කොට, මැස්සෝ ටිකක් වහන කොට, වැසි පොද වැටිලා ටිකක් තෙමෙන කොට, අවුට වෙලෙන කොට, අනේ ඇයි මේ දුක් විදින්නේ අපි, ආපු අදහස අමතක වුනා, ඔන්න ටික ටික නවීකරණය වෙන්න පටන්ගන්නා. සම්පත්වලින් පෝෂණය වෙන්න ගන්නා. මාරයාගේ ගොදුරු ලං කර ගන්න වුනා. මාරයාගේ ලගට ගියා, මාරයාගේ සම්පයට ගියා. අපි කොහොමද මේ මාරයාගේ පායාසයෙන්, මේ මාරයාගේ කොටුවෙන් මාරයාගේ උවදුරෙන් මිදිල තිදහස් වෙලා ඉන්නේ. මේ තුන්වෙති මුච්ච කණ්ඩායම හුඟක් කල්පනා කරනවා.

තුන්වෙති ශ්‍රමණ කණ්ඩායමත් ඒ වගේම කල්පනා කරනවා, අපි මොකද කරන්නේ? ඒ අය තීරණය කරනවා, මාරයාට අයිති දේ තමයි පඤ්චකාමය. පඤ්චකාමයෙන් මිදුනොත්, මාරයාගෙන් මිදෙනවා. මාරයාගේ තණ කොටුව එතැනයි තියෙන්නේ. තණ කොටුවට ආවේ නැත්නම්? ඇතුළුවුනේ නැත්නම්? පිට ඉදගෙන තණ කොළ ටිකක් කාලා ජීවිතය රැක ගන්නොත්? එනකොට මාරයාට ගොදුරු වෙන්නේ නැ. ඒ නිසා අපි මේ ඇහැ රවටන, කණ, නාසය, දිව, කය

සතුටු කරවන, මේ කාමාදි අරමුණුවලින් ඇත් වෙන්න ඕන, ඉවත් වෙන්න ඕන. ඒ සඳහා අපි යමක් කරන්නට ඕන කියලා තීරණය කරනවා.

එහෙම තීරණය කරලා, ඔවුන් කල්පනා කරනවා ඒ සඳහා අපි මොකක්ද කරන්න ඕන? මාරයාට ගොදුරු නො වී, මාරයාට යටත් වන්නේ නැතිව, මාරයාගේ තණ කොටුවට එන්නේ නැතිව, මුසපත් නො වී, තණ කොළත් කාලා, කොහොමද අපි මේ කායාය කරන්නේ?

එතකොට මේ අයට හිතෙනවා, අපි මේ තණ කොටුවේ ඉන්න හොඳ නෑ. තණ කොටුවෙන් ඉවත් වෙන්න ඕන. තණ කොටුවෙන් ඉවත් වෙලා, පඤ්චකාමය නමැති තණ කොටුවෙන් ඉවත් වෙන්න ඕන. ඉවත් වෙලා ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගන්නට ඕන. ආරක්ෂක ස්ථානයක් හදාගෙන, එතැන ඉඳගෙන, ඒ ආරක්ෂක ස්ථානයේ ඉඳගෙන තණ කොටුවටත් ඇවිල්ලා, මුළා නො වී, මුසපත් නො වී, තණ කොළත් කාලා, මාරයාට ගොදුරු නො වී ඉන්න ඕන කියලා මේ අය තීරණය කලා. අපි තණ කොළත් කනවා. හැබැයි ප්‍රමාද වෙන්නෙ නෑ, මුසපත් වෙන්නෙ නෑ. ප්‍රමාද වෙන්නෙ නෑ. පසුව මාරයාට ගොදුරු වෙන්නේ නෑ.

එහෙම තීරණය කරලා මේ අය ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදා ගන්නවා. ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදා ගෙන මේ ආරක්ෂිත ස්ථානයේ ඉඳලා, ආරක්ෂිත ස්ථානයේ ඉඳලා, තණ කොටුවට ඇවිල්ලා, තණත් කාලා පීචනය බේරාගෙන ඉන්න තීරණය කරනවා.

ඒ ගොල්ලෝ ඒ සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් තෝරාගන්නවා. තණ කොටුවෙන් පිටත ආසන්න තැනක, ආරක්ෂිත ස්ථානයක් ඉඳි කරනවා. මේ ආරක්ෂිත ස්ථානයේ ඉඳගෙන තණ කොටුවටත් එනවා. තණ කොළත් කනවා. කාලා යනවා. අර මුව කණ්ඩායම වාගෙයි.

වැද්ද කල්පනා කලා නේ, මේ එන අය නම් කපටියි, කෙරාටිකයි, ඉර්ධි ඇති යක්කු වාගේ ජාතියක්. යන වන පාරක් නොටකුත් නෑ, යන එන බවකුත් නෑ. ඒ වුනාට තණ කොළත් කනවා. කොතැනක හරි ඉන්න ඕන. හොයන්න ඕන. අන්න මාරයා සොයනවා. සොයාගෙන යනවා. සොයාගෙන ගිහිල්ලා තීරණය කරනවා, මාරයා අර වැද්ද තීරණය කලා නේ හොඳයි මේකෙ නොහිටියට කොතන හරි මේ ආසන්නයේ නේ ඇත්තේ. ලොකු වැටක්, කැලයේ විශාල ප්‍රදේශයක් වට කරලා ලොකු වැටක් බැන්දා. ඒ වැට ඇතුළට කොටු වුනා. දැන් පඤ්චකාමයේ, තණ කොළ කොටුවේ නො සිටියාට, එලියේ හිටියාට, මාරයාගේ කොටුව ඇතුළේ, වැද්දාගේ කොටුව ඇතුළේ ඉන්නේ.

ඒ වගේම මේ සමහර ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ ඉන්නවා, පඤ්චකාමයෙන් මිදිලා. පඤ්චකාමය නමැති තණ කොටුවෙන් මිදිලා ගිහිල්ලා. හැබැයි මාරයා ගහපු වැට ඇතුළේ. තවම මාරයාට කැමැති දෙයක් කරන්න පුළුවන්. පඤ්චකාමය විතරක් නෙවෙයි මාරයාට අයිති. තවත් තැනක් තියෙනවා, තවත් වැටක් තියෙනවා. ඒ වැට ඇතුළේ කොතැනක හිටියත් මාරයාගේ ගොදුරක්.

දැන් මෙන්න මේ තුන් වෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කණ්ඩායම මේ විදියේ ආරක්ෂිත ස්ථානයක් හදාගෙන තණ කොළ කාලා යනවා. පඤ්චකාමය ඇසුරු කරනවා. පඤ්චකාමය වළඳනවා. මාරයා කල්පනා කරනවා : මේ නම් සාධිමත් යක්කු ටිකක්. කපටි කෙරාටිකයෝ ටිකක්. මේ මට අයිති ඇහැ, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය පිනවන දේත් පරිහරණය

කරනවා - දාහෙන් වළඳනවා. හැබැයි අල්ලෙන් බැහැ මේ ගොල්ලන්ට. කොහෙන්ද එන්නේ? කොහෙන්ද යන්නේ? කොහොමද වළඳන්නේ? ඒ තුළ කාම සංකල්ප යෙදිල නෑ. මාරයාට අල්ලන්න බැහැ. ගොදුරු වෙන්නේ නැහැ. මාරය බලනව එහෙනං කොහේ ඉඳල ඇවිල්ලද මේව පරිහරණය කරන්නේ? මේ අයගේ මානසික මට්ටම මොන වගේද? කොයි වගේ තැනකද ඉන්නේ? මාරය හොයාගෙන හොයාගෙන යනව ඉන්න තැන. ගිහිල්ල මාරය ලොකු වැටක් බඳිනව. මෙන්න මේ වැට ඇතුළෙ මේ පිරිස නතර වෙනවා. කොටු වෙනවා. ඒ මාරයාට ඇතිවෙන, ඒ කොටුව ඇතුළෙ ඇතිවෙන, කොටුවෙන, ඒ පිරිස තුළ ඇතිවෙන සංකල්ප ටික මොනවගේ කොටුවක් තුළ ද ඒ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයින් නතර වෙලා තියෙන්නේ? කාමයෙන් මිදුනත්, පඤ්චකාමයෙන් මිදුනත්, ධ්‍යාන සමාපත්තියට ගියත්, ඒ ධ්‍යානය තුළ, ඒ සමාපත්තිය තුළ, මාරයාගේ කොටුව මොකක්ද කියල අපි ටිකක් කතා කරමු පූංචි චිචේකයක් අරගෙන.

.....

ඒ භාග්‍යවත් වූ තිලෝගුරු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

වාසනාවන්ත, කාරුණික පින්වත්ති, අපි කතා කරමින් සිටියේ නිවාප සූත්‍රයේ දක්වන ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිස කෙසේ මාරයාට කියල. අපිට මතකයි තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම ගියා. ඒකට තියෙන ඇල්ම කැමැත්ත දුරු කළා. කාම සංකල්පය දුරු කළා. කාමයෙන් මිදිල ඉන්නවෙලා ගියා. හැබැයි කාමයෙන් මිදිල වෙන්වෙලා ගියාට මාරයාගේ දැලට, මාරයාගේ කොටුවකට අඟුවෙලා හිටියා. ඒ වගේම, ඒ තුන්වෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කණ්ඩායමත් පංචකාමයෙන් වෙන්වෙනවා. ඒ ගොල්ල දන්නවා පඤ්චකාමයෙන් වෙන් වෙච්ච තැන කොතැනද කියල. - **ච්චිච්චෙව කාමෙහි ච්චිච්චෙව අකුසලෙහි සචිතකකං සච්චාරං චිචේකජං පිතිසුඛං පඨමඤ්චානං** - එතකොට කාමයෙන් වෙන්වෙච්ච තැන, මිදිච්ච තැන, අවම තැන ප්‍රථමධ්‍යානයයි. දැන් මේ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිසක් එනව. පඤ්චකාමයෙන් අතහැරෙනව. මේ ධ්‍යානයට, සමාධියට, සමාපත්තියට යනව. කාමයෙන් අතහැරිල, කාමය අතහැරල, කාමයෙන් මිදිල, ධ්‍යානයට ආවත්, මාරය සොයාගන්නවා මේ ගොල්ලෝ ඉන්නේ කොතැනද කියල. ඒ ගොල්ලෝ මාරයාගේ දැලට අඟුවෙලා. මාරයාගේ කොටුව ඇතුළේ ඉන්නේ. කාමයෙන් මිදුනට මෙන්න මේ අයට තියෙනව මෙන්න මේ බඳු දෘෂ්ඨි ටිකක්.

- **අපි ට බො එවං දිට්ඨිකා අහෙසුං :** 'සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි, අත්තවා ලොකො ඉතිපි, අත්තත්තවා ලොකො ඉතිපි, තං ජිවං තං සරීරං ඉතිපි, අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරං ඉතිපි, හොති තථාගතො පරම්මණා ඉතිපි, න හොති තථාගතො පරම්මණා ඉතිපි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මණා ඉතිපි - එවං හි තෙ හික්ඛවෙ, තතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. සෙය්‍යථාපි තෙ හික්ඛවෙ තතියා මීගජානා තදුපමෙ අහං ඉමෙ තතියෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි.

මේ අය පඤ්චකාමයෙන් මිදුනට, කාමයෙන් වෙන්වුනාට, මේ අය දෘෂ්ඨියකින් බැඳිල තියෙනවා. දෘෂ්ඨියකින් යුක්තයි. මොනවගේ දෘෂ්ඨියකින්ද? ලෝකය ශාස්වතයි කියන දෘෂ්ඨියෙන් ඉන්නව. ලෝකය අශාස්වතයි. ඊළඟට ලෝකයේ කෙළවරක් තියෙනව. ලෝකයේ කෙළවරක් නෑ. ජිවයත් ශරීරයත් එකක්. (තං ජිවං තං සරීරං) ජිවය අනෙකක්, ශරීරය අනෙකක්. (අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරං) සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදිනවා. සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදින්නේ නෑ. සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදින්නේ ද නොවෙයි, නුපදින්නේ ද නොවෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදින්නේ ද වෙයි නුපදින්නේ ද වෙයි. මෙයේ දෘෂ්ඨිවලට බැඳෙනවා. මෙන්න මේ දෘෂ්ඨිවලින් යුක්ත නම්, මාරයාගේ තණ කොටුවෙන් මිදුනත් ඒත් ඉන්නේ මාරයාට අයිති තැනයි.

දැන් අපිට මෙන් මේ තැන ගැන ටිකක් විශේෂයෙන් කතා කරන්න වෙනවා. නමුත් අපි මේ ටික ගැන කතා කරන්නේ හතරවෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිස පිළිබඳවත් කතා කිරීමෙන් අනතුරුවයි. ඒ දෙක සංසන්දනය කරමින් ඒ ටික කතා කරන්න වෙන්නේ.

මොකද, අද දවසේ ලෝකය තුළ බැසගන්න අදහසක් තමයි කොහොම හරි ධ්‍යානයකට, සමාධියකට ආවොත්, මේ නිවන් දකින්න පුළුවන් කියන අදහස. මේ සූත්‍රයට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ අදහස එහෙම පිටින්ම බිඳ වැටෙන හැටි මේ දේශනා කරන්නේ. සතරවෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිස මාරයාට ලංවෙන්න බැරි, අල්ලන්න බැරි තැනක් පෙන්වන්නේ මේ කාමයෙන් වෙන් වෙවිව තැනයි. ධ්‍යාන ටික ම යි පෙන්වන්නේ. තුන්වෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිසත් ඉන්නේ එතැන ම යි. නමුත් මේ දෙකේ වෙනසක් තියෙනව. මෙන්න මේ වෙනස හඳුන්වා දෙන්නයි බුදුරජාණන් වහන්සේ විශේෂයෙන් මේ සූත්‍ර ධර්මය ලෝකයට දේශනා කරන්නේ.

- තනු හික්කවෙ චතුර්‍යා සමණබ්‍රාහ්මණා ඵටං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස (අමුනි ට ලොකාමිසානි අනුපබ්ඡජ) මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ඡජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු -මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. ඵටං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.
- යෙපි තෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා ඵටං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස (අමුනි ට ලොකාමිසානි අනුපබ්ඡජ) මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ඡජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. ඵටං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.
- "යත්තනු මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමෙය්‍යාම, හයභොගා පච්චිරතා අරඤ්ඤායතනානි අප්ඤ්ඤාගහෙතවා විහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ඡජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ඡජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. ඵටං හි තෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.
- යෙපි තෙ තතියා සමණබ්‍රාහ්මණා ඵටං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස (අමුනි ට ලොකාමිසානි) (අනුපබ්ඡජ) මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ඡජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. ඵටං හි තෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.

අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.

- යෙපි තෙ දුතියා සමණ්ණාහමණා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ තෙ පඨමා සමණ්ණාහමණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස (අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබ්ථ) මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු මාදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.
- "යත්තන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමෙය්‍යාම, භයභොගා පච්චිරතා අරඤ්ඤායතනාති අප්ඤ්ඤාගහෙතවා චිහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමිංසු. තෙ තඤ්ඤා සාකහකඛාපි අහෙසුං, සාමාකහකඛාපි අහෙසුං, නිවාරහකඛාපි අහෙසුං, දද්දුලහකඛාපි අහෙසුං, හටහකඛාපි අහෙසුං, කණ්හකඛාපි අහෙසුං, ආවාමහකඛාපි අහෙසුං, පිඤ්ඤාකහකඛාපි අහෙසුං, තිණ්හකඛාපි අහෙසුං, ගොමයහකඛාපි අහෙසුං, වනමුලප්පලාහාරා යාපෙසුං පටත්තප්පලහොපි. තෙසං ගිම්හානං පච්චිමෙ මාසෙ තිණ්ණොදකසංඛිකයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවරියං පරිහායි. බලවරියෙ පරිහිතෙ වෙනොච්ඡිත්තියා පරිහිතාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පච්චාගමිංසු තාති ව ලොකාමිසාති. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු මාදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ දුතියාපි සමණ්ණාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.
- (යෙපි තෙ තතියා සමණ්ණාහමණා එවං සමචිත්තෙසුං : "යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ණාහමණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස (අමුති ව ලොකාමිසාති) (අනුපබ්ථ) මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු මාදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. යත්තන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමෙය්‍යාම, භයභොගා පච්චිරතා අරඤ්ඤායතනාති අප්ඤ්ඤාගහෙතවා චිහරෙය්‍යාමා" ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පච්චිරමිංසු. තෙ තඤ්ඤා සාකහකඛාපි අහෙසුං, සාමාකහකඛාපි අහෙසුං, නිවාරහකඛාපි අහෙසුං, දද්දුලහකඛාපි අහෙසුං, හටහකඛාපි අහෙසුං, කණ්හකඛාපි අහෙසුං, ආවාමහකඛාපි අහෙසුං, පිඤ්ඤාකහකඛාපි අහෙසුං, තිණ්හකඛාපි අහෙසුං, ගොමයහකඛාපි අහෙසුං, වනමුලප්පලාහාරා යාපෙසුං පටත්තප්පලහොපි. තෙසං ගිම්හානං පච්චිමෙ මාසෙ තිණ්ණොදකසංඛිකයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවරියං පරිහායි. බලවරියෙ පරිහිතෙ වෙනොච්ඡිත්තියා පරිහිතාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පච්චාගමිංසු තාති ව ලොකාමිසාති. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු. තෙ තඤ්ඤා අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු මාදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමත්තා සමානා සභාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ දුතියාපි සමණ්ණාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. " යත්තන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමිසාති උපතිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම, තත්තාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු, අනුපබ්ථ මුච්චිතා භොජනාති භුක්ඛිංසු මාදං ආපජ්ජිංසු, අමත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. අප්පමත්තා සමානා න සභාකාමකරණියා හච්ඡිසාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ' ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව

ලොකාමියානි උපනිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු, තත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමියානි අතනුපබ්ජ අමුච්ඡිනා හොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ජ අමුච්ඡිනා හොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු. අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු, අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිංව ලොකාමියෙ.

- අපි ව බො එවංදිට්ඨිකා අහෙසුං : සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි, අත්තවා ලොකො ඉතිපි, අත්තත්තවා ලොකො ඉතිපි, තං පිටං තං සරීරං ඉතිපි, අඤ්ඤං පිටං අඤ්ඤං සරීරං ඉතිපි, හොති තථාගතො පරමිමණා ඉතිපි, න හොති තථාගතො පරමිමණා ඉතිපි, තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමණා ඉතිපි. එවං හි තෙ තතියාපි සමණ්‍යාහමණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා.

එතකොට මේ සතරවෙති කණ්ඩායම කල්පනා කරනවා, පළමුවෙති ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කණ්ඩායම පඤ්චකාමයෙ ම යෙදිලා, එහි ම වාසය කරලා, එහි ම ගිලිලා, එහි ම මුසපත් වෙලා, මාරයාගේ ගොදුරක් වුනා. තවත් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිසක් මෙකෙ භයානක කම දැකලා, ඇතට ගියා, වනාන්තරයට ගියා, කාමයෙන් මිදිලා ගියා. ගිහිල්ලා වැඩි කාලයක් ඉන්න බැරිවුනා. වැඩි කාලයක් ඉන්න බැරිවුනා. ආපනු සැරයක් මාරයාගේ තණ කොටුව බඳු වූ පඤ්චකාමයට ඇවිල්ලා, එහි මුසපත් වෙලා, මාරයාට ගොදුරු වුනා.

තුන්වෙති ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිස තණ කොළ කොටුවෙන්, පඤ්චකාමයෙන් මිදිලා ගියා. වෙන් වෙලා ඇත් වෙලා ගියා. කාමයෙන් මිදිලා ගියා. ඒත් මාරයාගේ කොටුව ඇතුළේ හිරවුනා. මාරයා ගහපු දැලට කොටුවුනා. මාරයාගේ දැල, මාරයාගේ කොටුව ඉක්මවා යන්න බැරිවුනා. ඒ අයත් මාරයාට ගොදුරු වුනා. එහෙත්ම අපිත් කොහොමද මෙතැනින්, කාමය විතරක් තෙවෙයි, මාරයා ගහපු මේ වැට, මේ කොටුව ඉක්මවා ගෙන යන්න කොහොමද? මේ යකඩ දැල බිඳගෙන මෙකෙත් එහාට යන්නේ කොහොමද? මාරයාට එන්න බැරි, මාර පිරිසට එන්න බැරි, මාරයා, මාර පිරිස නො දකින තැනකට අපිට යන්න බැරිද? මෙන්න මේ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණවරු ඒ පිළිබඳව සොයා බලමින් එබඳු ගමන් මගක් උන්වහන්සේලා තීරණය කරනවා.

- 'යත්නුත මයං යඤ්ඤානුපබ්ජ අමුච්ඡිනා මාරස්ස මාරපට්ඨාය ව තත්‍රාසයං කප්පෙය්‍යාම, තත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමියානි අතනුපබ්ජ අමුච්ඡිනා හොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම, අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම, අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා හවිස්සාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමියෙ' ති. තෙ යඤ්ඤානුපබ්ජ මාරස්ස මාරපට්ඨාය ව තත්‍රාසයං කප්පයිංසු. තත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ව ලොකාමියානි අතනුපබ්ජ අමුච්ඡිනා හොජනානි භුඤ්ජිංසු. තෙ තඤ්ඤානුපබ්ජ අමුච්ඡිනා හොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු. අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු. අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමියෙ. එවං හි තෙ හික්ඛවෙ, චතුර්ථා සමණ්‍යාහමණා පමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා. සෙය්‍යථාපි තෙ හික්ඛවෙ චතුර්ථා මිගජානා තප්පමෙ අහං ඉමෙ චතුර්ථා සමණ්‍යාහමණෙ වදාමි.

මේ අය කල්පනා කරනවා, තුන්වෙති කණ්ඩායමක් ආරක්ෂිත තැනක් හදාගෙන ගියා නේ. ආරක්ෂිත තැනක් හදාගෙන ගියාට, මාරයා ඒ ආරක්ෂිත ස්ථානය කොටුවෙන් විදියට වැටක් බැන්දා. දැලක් ගැහුවා. දැන් අපිත් මේ කාමය අතහැරල යන්න ඕන. කාමය නො වලඳන් බැ. මේ ලෝකය පවතින්නත් ඕන. හැබැයි මාරයාට ගොදුරු වෙන්නේ ප්‍රමාද

වුනොත්, මත් වුනොත්, සිහි මූලා වුනොත්. මත් නො වී, ප්‍රමාද නො වී, සිහි මූලා නො වී මේ කාම සම්පත් වලදත්ත පුලුවන්. තහනමක් නැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි ආරාම, මහ රහතන් වහන්සේලා වැඩ සිටි ආරාම, පිළිබඳව විමසිලිමත් වුනොත් අපට යමක් සිතාගන්න පුලුවන්. සැවැත් නුවර ජෙනවනාරාමය සුවසල් ආරාමයක්. පණස්හතරකෝටියක් වැය කරල කරවපු ආරාමයක්.

පූච්චාරාමය විසිහත්කෝටියක් ධනය වැය කරල කරවපු ආරාමයක්. විශාඛාව විසින් කරවන ලද පූච්චාරාමයේ නොවටිනාම, අඩුම වටිනාකමින් යුක්ත, බිමට අතුරවපු පලස ලක්ෂයක් වටිනවා. පූච්චාරාමය පූජා කරන දවසේ විශාඛාවගේ යෙහෙළියක් විසිදහසක් වටිනා පලසක් අරගෙන ආවා. විශාඛාවට දෙනවා සුදුසු නැතකින් මෙය අතුරන්න කියලා. විශාඛාව කල්පනා කරලා බැලුවා. තියෙන එකක් අස් කරලා මෙය අතුරන්න බැහැ. හැම තැනම ඵලලා තියෙන අඩුම වටිනාකම ඇති පලස ලක්ෂයක් වටිනවා. මේක විසිදහසයි වටින්නේ. ඇයට කිව්ව ඔබ සුදුසු නැතකින් මෙය අතුරන්න කියලා. ඇය ගිහිල්ල බැලුවහම ඉවත් කරන්න තරම් වටින අතුරණයක් නැහැ. මීට වඩා විටිනවා හැම එකක්ම. ඇය හඬන්න ගත්තා. පස්සේ විශාඛාව ඇයට අනුකම්පා කරලා පුංචි ඉඩක් හදලා ඇයගේ පූජාව භාරගත්තා. පූච්චාරාමයට පිදුවා.

එතකොට ඒ බොහෝ සම්පත් ඒ ස්ථානවල තිබුණා. දඹිණිය සුඤ්ජරු තැන් ඒවා. මහ රහතන් වහන්සේලා වැඩ සිටි ලෝවා මහා ප්‍රාසාදය, නව මහල්. රජපුරුවන්ටවත් තිබුනේ නැහැ, නව මහල් ප්‍රාසාදයක්. ගිහිඤ්ඤ වහන්සේලාට තිබුණා. අද දවසේ කාගෙවත් ගෙයක් දොරක් අනුරාධපුර පොලොන්නරු සුගසේ හමු වෙන්නේ නැහැ. හැබැයි ඒ ආරාම පත්සල් ටික සුවසල් ව අදත් තියෙනව.

එතකොට සම්පත් වැලඳීම, පරිහරණය කිරීම නොවෙයි වැරද්ද. මත් වෙන්නේ නැ. ප්‍රමාද වෙන්නේ නැ. මුසපත් වෙන්නේ නැතුව, සිහි මූලා නො වී, සම්පත් පරිහරණය කරන්න පුලුවන්. ලෝකය පරිහරණය කරන්න පුලුවන්. මේ සම්පත්වල නොවෙයි නේ වැරද්ද තියෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ "කාමය" කියල කියන්නේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස කියන මේ ටිකට නෙවෙයි. මේ පහ උන්වහන්සේ හඳුන්වන්නේ "පඤ්චකාම ගුණ" වශයෙන්. "පඤ්චකාම ගුණ" කාම කියල කියන්නේ සිතේ උපදින ඒවා. මේ රූපාදි කාම වස්තු විෂයෙහි යම් කැමැත්තක්, ජ්‍යෙරාගයක් උපදිනව නම්, "කාමය" කිව්වේ ඒකට යි. - **සංකස්ස රාගො පුරිසස්ස කාමො** - කාමය කියල කිව්වේ පුරුෂයාගේ සිතේ උපදින, මනුෂ්‍යයාගේ සිතේ උපදින, සංකල්පමය රාගයටයි. ඒ සංකල්පමය රාගයෙන් තොරව මේ ලෝකයේ ඕන දෙයක් ඇසුරු කරන්න පුලුවන්. කාම කියන්නේ මේ වස්තු වුනා නම්, එහෙනම් ජෙනවනාරාමය, පූච්චාරාමය, රාජකාරාමය, වාලුකාරාමය, ඉසිපතනාරාමය, වැනි ආරාම ඉදිවෙන්න බැහැ. උන් වහන්සේලා ගස් ගල් යට ම මුලු ජීවිතයම ගෙවන්නට ඕන. ඒ සුන්දර ආරාම භූමි තුල උන්වහන්සේලා වැඩ සිටියා. නමුත් ඇලුනේ නැහැ. - **න නෙ කාම ගවෙස්සන්ති** - කාමයෙන් ඇලුම් කලේ නැහැ. කාමයෙන් බැඳුනෙම නැ ඒවාට.

එතකොට මෙහි සඳහන් වෙන්නේ කාම වස්තු : විවර, පිණ්ඩපාන, සේනාසන, ගිලානප්‍රත්‍යය. මේවත් පරිහරණය කරනවා. රජ ගෙදරින් දත් වලඳනවා. රජගෙදරින් පූජා කරන විවර අඳිනවා. වස්ත්‍ර පරිහරණය කරනවා. එබඳු ආරාම පරිහරණය කරනවා. හැබැයි මුසපත් වෙලා නැහැ. කාමයෙන් මිදිල නැහැ. කාමයට බැඳිලා නැහැ. එතකොට උන්වහන්සේලා කල්පනා කරනවා කාමයෙන් මිදිල විතරක් මිදි - මාරයගෙ දැලෙන්, මාරයගෙ කොටුවෙන් එහාට

යන්නන් ඔහු. දැන් කාමයෙන් මිදිව ව අය බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයේ පහළ වෙත කාලයෙන් හිටිය. හාගිව නාපසයා, ආලාර කාලාම, උද්දකාරාමපුත්ත, මේ අය කාමයේ යෙදුනු අය නෙවෙයි. කාම සම්පත්වලින්, වස්තුකාම, ක්ලේශකාමයන්ගෙන් මිදුනු අයයි. අපේ සමාපත්ති දක්වා සිත වඩා ගත් අයයි. හැබැයි කාමයෙන් වෙන් වෙලා හිටියට, මාරයාගේ කොටුවට බැඳල හිටියා. ඒක කඩාගෙන යන්න බැරිවුනා. ධ්‍යාන සමාපත්ති උපදවාගෙන තිබුණා. කාමයෙන් වෙන්වුනා, ඒ හේතුවෙන්. කාමයට තිබෙන ඇල්ම දුරු කලා. - **විවිච්චෙව කාමෙහි, විවිච්චෙව අකුසලෙහි.** - හැබැයි මොනසම හෝ දෘෂ්ඨියකින්, සත්ත්ව, පුද්ගල, ආත්ම - දෘෂ්ඨියකට හසුවුනා. ඒ නිසා මාර බන්ධනයෙන් මිදෙන්න බැරිවුනා.

දැන් ඒ හතරවෙනි පිරිස කල්පනා කරන්නේ අපි ආරක්ෂිත තැනක් හදන්න ඔහු කියලයි. හැබැයි ඒ මාරයාට එන්න පුළුවන් තැනක් නොවෙයි. - **යඤ්ච අගති මාරස්ස ව මාර පරිසාය ව යඤ්ච අගති** - මාරයට හෝ මාර පිරිසට එන්න බැරි තැනක් මේ ස්ථානයේ හදන්න ඔහු. ආරක්ෂිත ස්ථානයේ හදන්න ඔහු. නිගීය තැන හදන්න ඔහු. එහෙම නිගීය තැනක් හදාගෙන නියාගෙන - **නත්‍රාසයං කප්පෙතවා අමුං නිවාපං නිවුත්තං** - එහෙම ආරක්ෂිත තැනක් හදාගෙන, මේ කාම වස්තු, සිව් පසය, ඇලෙන්ගේ තැනුව, මුසපත් වෙන්ගේ තැනුව, ප්‍රමාද වෙන්ගේ තැනුව, සිහි මූලා නො වී, පරිහරණය කරලා, මාරයට අහු නො වෙත තැනකට වෙලා ගත කරන්නට ඔහු. මාරයට අහුවෙන්ම මේ තැන්වල මේව පරිහරණය කරනකොට ප්‍රමාද වුනොත්. - **භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු** - මේව වළඳකොට මදයට ප්‍රමාදයට පත් නො වුනොත්, - **අමත්තා සමානා නප්පමාදං** - මදයට පත් නො වුනොත් ප්‍රමාදි වෙන්ගේ තැ. - **නප්පමාදං** - - **අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං මාරස්ස** - ප්‍රමාදි නො වුනොත් මාරයාට කැමැති දෙයක් කරගන්න පුළුවන් කමක් තැහැ. මාරයාට කරන්න පුළුවන් දෙයක් තැහැ.

ඒ නිසා අපි එබඳු ස්ථානයක් හදාගෙන මේවත් පරිහරණය කරනවා කියල තීරණය කරලා ඔන්න හතරවෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කණ්ඩායම හදා ගන්නවා නිර්භය ස්ථානයක්. නිර්භය ස්ථානයක් හදාගන්නවා. හදාගෙන අර සිවුපසයද, ලෝකයේ කාම කියන වස්තූන්ද, දිව පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් මුසපත් නො වී, පරිහරණය ද කරනවා. කෙසේද?

- **කථඤ්ච හික්ඛවෙ අගති මාරස්ස ව මාරපරිසාය ව? ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතක්කං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඝට්ඨානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වූච්චති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිතවා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."**

ඔන්න ඒ හතරවෙනි ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ පිරිස කාමයෙන් වෙන්ව ම, අකුසලයෙන් වෙන්ව ම, - **විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි** - විතක්ක සහිත, විචාර සහිත, විවේකයෙන් හටගත් පිති සුඛ සහිත, ප්‍රථමධ්‍යානය වාසය කරනවා. ඔන්න ආරක්ෂිත තැන. එතැන මොන වගේද?

- **සුත ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු විතක්ක විචාරානං වූපසමා අප්ඤ්ඤානං සම්පසාදනං චෙතසො ඵකොදිහාවං අචිතක්කං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඝට්ඨානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වූච්චති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිතවා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."**

ඒ විදියෙන් ප්‍රථමධ්‍යානයට එනකොට - **අසමකාසි මාරු** - මාරයාගේ ඇස් අසම කලා. - **අපදං වධිඤ්ඤා මාරුවක්ඛුං** - මාරයාගේ ඇසට පිළිසරණක් නැති කලා. පිහිටක් නැති තැනට පත් කලා. - **අදස්සනං ගතො පාපිමනො**. - පාපිමානි කියන්නේ මාරයාටයි. මාරයාට නො දකින තැනකට ගියා.

එනකොට ඔන්න මේ සාසනය තුළ ඉතිරි ධ්‍යාන සමාපත්ති ටික නෙවසසද්දානාසසද්දා සමාපත්තිය දක්වාත් සසද්දාටෙදයිනතිරෝධ සමාපත්තිය දක්වා ම මේකෙ මේ විස්තරයේ සඳහන් වෙනවා. ප්‍රථමධ්‍යානයට ආවා කියන්නේ මේ සාසනික සම්ප්‍රදාය තුළ, සාසනික වැඩ පිළිවෙළ තුළ කවුරු හරි ප්‍රථමධ්‍යානයට ආව නම් ඒ ප්‍රථමධ්‍යානයට ආව කියන්නේ මාරයාගෙ මාරයා ගේ ඇහැට පිහිටක් පිළිසරණක් නැති කළ කෙනෙක් වෙනවා. මාරයාට හසු නො වෙන, මාරයාට පැමිණිය නො හැකි තැනකට ගිය කෙනෙක් වෙනවා.

දැන් අපට ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා. තුන්වෙනි ශ්‍රමණ කණ්ඩායමක් මේ කාමයෙන් වෙන්වෙලා ඉවතට ගියා. ආරක්ෂිත තැනකට ගියා. හතරවෙනි කණ්ඩායමක් කාමයෙන් වෙන්වෙලා ඉවතට ආවා.

හැබැයි එක කණ්ඩායමක් මාරයාට අහුවෙලා, කාමයෙන් වෙන්වූනාට, කාමයෙන් මිදුනාට, මාරයාගෙන් මිදුනේ නෑ. එක කණ්ඩායමක් කාමයෙනුත් මිදිලා, මාරයාගෙනුත් මිදිලා.

එහෙනම් දැන් අපට පැහැදිලිව පෙනෙනවා මේ ආර්ය සාසනය තුළ සම්මා සමාධි කියන තැන පැහැදිලි කරන්නේ - **කතමංවාචුසො සම්මා සමාධී** - කියන තැන උගන්වන්නේ මේ කියන ධ්‍යානාංග ටිකයි - ධ්‍යාන හතරයි. සම්මා සමාධියේ දක්වන්නේ. හැබැයි ඒ ධ්‍යාන ටික ම, අන්‍ය සාසනවලත් ලබනවා. අන්‍ය සාසනවලත් කෙනෙකුට ඒ ධ්‍යාන ටිකම ලබන හැකියි. හැබැයි ඒකට සම්මා සමාධිය කියන්නේ නැහැ. එක්තරා විධියක සම්මා සමාධියක් තමයි - හැබැයි ලෝකෝත්තර සමාධියයි කියන්නේ නැහැ.

ඇයි? මේ සාසනයේ තියෙනවා මාහීංග දෙ පැත්තකට. ලෞකික වූ ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාහීයක් තියෙනවා. ලෝකෝත්තර වූ ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාහීයක් තියෙනවා. කම්මස්සකතා සම්මා දිට්ඨිය පෙරටු කොට ගන්න මාහීංග ටිකක් තියෙනවා. චතුසව්වසම්මා දිට්ඨිය මූලික කර ගන්න මාහීංග අටක් තියෙනවා - ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය. මජ්ඣිම නිකායේ මේ ටික දෙ පැත්තට බෙදලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වන සූත්‍රයක් තියෙනවා. හොයල කියවගන්න.

එනකොට අර ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය පෙරටු කොට ගෙනත් කෙනෙකුට ධ්‍යාන සමාපත්ති ලබන්න පුළුවන්. මේ සාසනය තුළ වෙනත් පුළුවන් ඒ දැක්ම, අන්‍ය සාසනයක වෙනත් පුළුවන්. ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය කියන එක අපිට විතරක් අයිති එකක් නොවෙයි. මේ ලෝකයේ කුමන ආගමක දර්ශනයක හෝ ධ්‍යාන සමාපත්තියකට එනව නම් ඒ එන්නේ කමීවාදි, ක්‍රියාවාදි තවුස්වරු. කමීවාදි, ක්‍රියාවාදි තවුස්වරු තමයි ඒ ධ්‍යාන සමාපත්ති උපදවා ගන්නේ. කමීවාදි, ක්‍රියාවාදි තවුස්වරු කියල කියන්නේ කමීය කමී ඵලය පිළිබඳව විශ්වාස කරන අයට යි. කම්මස්සකතා සම්මා දිට්ඨිය මූලික කරගෙනයි ඒ ධ්‍යාන සමාපත්ති එනකොට මේ සාසනේ වෙනත් පුළුවන්, අන්‍ය සාසනයක වෙනත් පුළුවන්. ඒ ලෞකිකව ලබන සමාධිය ඒ සාසනයේ ලැබුවන්, මේ සාසනයේ ලැබුවන්, එක ම තැන යි.

පසුද්වකාමයෙන් මිදුනත් හැබැයි මාරයාගෙන් මිදිල නෑ. ඔහු පුද්ගල ආත්ම සංකල්පයෙන් අනාත්ම දර්ශනය එතැන යෙදිල නෑ. එතැනින් ගැලවිලා නෑ. එතැනින් නිදහස් වෙලා නෑ. හැබැයි ලෝකෝත්තර සමාධියට එනකොට කාමයෙන්

පමණක් නොවෙයි, මේ සියලු මාර බන්ධනයන්ගෙන්, මාර ග්‍රහණයන්ගෙන්, සියල්ලෙන් මිදිලියි එතැනට එන්නේ. එතැනට එහෙත්ම දැන් අද දවසේ අපි සමාධිය වැඩිම නම් අපේක්ෂාව, සමාධිය වැඩුවහම සියල්ල සම්පූර්ණය කියන දැඩිව ගන්න විශ්වාසයකයි, වර්තමාණ ලෝකය තුළ ගිහි පැවිදි බොහෝ දෙනෙක් හික්මෙන්නේ. ඒ සඳහා උදාහරණ, නිදහ්න, සූත්‍ර ධර්මවල යම් යම් පාඨයන් ගෙන සාක්ෂි සාධක වශයෙන් ඉදිරිපත් කරනවා.

.....

සමාධිං හික්ඛවෙ භාවෙථ. සමාහිතො හික්ඛවෙ හික්ඛු යථාගුතං පජානාති. මේ බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරල තියෙනවා, "මහණෙනි සමාධිය වඩන්න. සමාධිය වැඩුණු කල්හි, තුමලාට යථාගුත ඥාන දර්ශනය ලැබේවි" කියලා. මේ දේශනා පාඨය ඉදිරිපත් කරනවා.

හැබැයි ඒ ඇත්තෝ ඒ සූත්‍රයේ ම ඊළඟට තියෙන දේශනා පාඨය කියෙව්වෙ නෑ. ඊළඟට තියෙන දේශනා පාඨය කියෙව්වෙ නෑ. උදාහරණ පාඨයක් හැටියට අර පාඨය විතරක් යොදා ගන්නා. ඒ පාඨයන් එක්ක ම ඊළඟට තියෙනවා, මොකක්ද යථාගුත ඥාන දර්ශනය කියන්නේ කියල.

රූපංව සමුදයංව අත්තංගමං වෙදනාව සමුදයංව අත්ථංගමං සඤ්ඤාව සමුදයංව අත්ථංගමං සාබාරාතං සමුදයංව අත්ථංගමං විඤ්ඤාණංව සමුදයංව අත්ථංගමං

මේ සිතේ ඇතිවීමත් නැතිවීමත්, මේ ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය දකින්න ඕන. දැන් අපි සමාධි ලබනව. මේ බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රකාශ කරනවා, මම සමාධි වුනා කියල. මම ධ්‍යානයට ආවා කියල මේ ප්‍රකාශය හරියට කෙරෙනවා. ඒත් දැන් ඔබ කල්පනා කරල බලන්න, ඔබ සමාධියට ආවා නම්, ඒක ඇත්තක් නම්, ඔබ ධ්‍යානයට පැමිණුනා නම් ඒ ධ්‍යානයට පැමිණිලත්, යථාගුත ඥාන දර්ශනය නො ලැබුනා නම්, ස්කන්ධයන්ගේ උදයත් වැයත් නො දැක්කා නම්, එහෙත්ම දැන් මොකද මේ සූත්‍රය අනුව අනුමානයක් තියෙන්න ඕන. හරි. කාමයෙන් වෙන් වෙලා වෙන්න ඇති, ඇත්ත කියමු අපි. සැබැවින් ම ධ්‍යානයට ආවා කියමුකො. එහෙත්ම ඒ ඇවිල්ලා තියෙන්නේ තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම ගිය තැනටයි.

මම දන්නේ නෑ ඒක ධ්‍යානයක් ද කියල. ඇත්තට ම ඒක ධ්‍යානයක් නම් ඒ ඇවිල්ලා තියෙන්නේ තුන්වෙනි මුව කණ්ඩායම ගිය තැනටයි. එතැන ආත්ම දෘෂ්ඨියෙන් මිදිල නෑ. සක්කාය දෘෂ්ඨියෙන් මිදිල නෑ.

අපි ඒ ටික ටිකක් කතා කරනවා ඉදිරියේදි.

දැන් ධ්‍යානය, සමාධිය ලැබුව නම්, ඇයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, **සමාධිං හික්ඛවෙ භාවෙථ. සමාහිතො හික්ඛවෙ හික්ඛු යථාගුතං පජානාති.** සමාධිය වඩන්න, සමාධිය වැඩුණු කෙනෙහි යථාගුත ඥාන දර්ශනය ලැබේ.

හොඳයි දැන් අර දේශනා පාඨය ම, ප්‍රධාන දේශනා පාඨය හැටියට නිදර්ශනයට ගන්න. මේ පාඨය අරගන්නත්, ධ්‍යානයට සමාධියට ඇවිල්ලත්, **සමාහිතො හික්ඛවෙ හික්ඛු යථාගුතං පජානාති.** සමාධිය ලැබුණු තැනත් යථාගුත ඥාන දර්ශනය නො පෙනේ නම්, එහෙත්ම මේ ලබනවා කියන සමාධිය පිළිබඳව, ලැබුවා කියන සමාධිය පිළිබඳව, අපි ටිකක් සැලකිලිමත් වෙන්න ඕන තේද. අපි ලෝකෝත්තර මාර්ගයට ඇවිල්ලද? මේ ලෝකයේ සියලු ආගම්, දර්ශනවලට පොදුවූ උරුම වූ ලෝකික පැත්තක් විතරද අපි අනුගමනය කරන්නේ? ලෝකයේ හැමදාම බුදුවරු නැති අවධිවලත් ධ්‍යානලාභීන්

පහළවෙනවා. බෝසත් වර්තය අපට ඒ සඳහා ඕනෑ තරම් නිදහ්න දෙනවා. හැබැයි ඒ ධ්‍යාන සමාපත්ති ලැබුවට උන්වහන්සේලා කියන්නේ නැහැ, සම්මා සමාධිය ට ආවා කියලා. සම්මා දිට්ඨියට ආවා කියල කියන්නේ නැහැ.

එහෙනම් දැන් අපි අනුමානයෙන් යමක් වටහා ගන්නට ඕන. අපි ආපු නැත, එන නැත මොකක්ද? අපි එනව නම් එන්න ඕන කොතැනට ද? මාරයට අනුවෙව්ව නැතකටම, මාරයාගේ කොටුව ඇතුළෙම නම් අපි පැන්නකට ගියේ, එහෙනම් අපේ උත්සාහය සම්පූර්ණ වෙලා නැ. සඵල වෙලා නැ.

අපි එහෙනම් සතරවෙනි මුව කණ්ඩායම බවට පත්වෙන්න ඕන. මාරයාට එන්න බැරි නැතකට යන්න ඕන. - **කතඤ්ච හික්ඛවෙ අගති? මාරස්ස ච මාර පරිසාය ච** - මාරයාටත්, මාර පිරිසටත් එන්න බැරි නැතකට යන්න ඕන. එන්න බැරි නැතකට යන්න නම් අපිට කොහොම හරි ලබන සමාධියක පිහිටේ අවශ්‍යතාවයකට එන්නෙ නැ.

ඒ සමාධිය උපකාරක ධර්ම හතකින්, සප්ත ධර්මයකින්, උපකාර ලබන සමාධියක් වෙන්නට ඕන. සම්මා දිට්ඨි, සංකප්ප, වාචා, කම්මන්ත, ආජිව, වායාම, සති කියන මේ අංග හතෙන්ම පිරිපුන් වෙව්ව සමාධියක් නම් ලැබෙන්නේ එනන යථාභූත ඥාන දර්ශනය එනන මාරයා ගේ ඇහැ අපධ කරන නැතයි. මාරයාට පිහිටක් නැති වෙන නැතයි. මාරයා නො දකින නැතයි. මාරයා පෙනෙන්නේ නැති නැතට ගියා වෙනව.

එහෙනම් මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කරන දේශනාව තුල, මේ ප්‍රථම ධ්‍යානයේ ඉඳලා, සඤ්ඤා වේදයින් නිරෝධය දක්වා ම, මේ දේශනා කරන හැම පාඨයක ම අවසන් කරන්නේ, මාරයාගේ ඇස් අපධ කල්ලේය, මාරයාගේ ඇසට පිහිටක් නැති කල්ලේය, මාරයාට නො පෙනෙන නැතකට ගියේය, එහෙනම් දැන් අපිට එබඳු සමාධියකට, ප්‍රථම ධ්‍යානයකට හෝ එන්න පුළුවන් නම් හරි සතුටුදායකයි.

එහෙනම් දැන් අපි හොයන්න ඕන එබඳු නැතකට එන, සමාධියට එන වැඩ පිළිවෙල මොකක්ද කියන එක අවධානයට යොමු වෙන්න ඕන.

ඊළඟට කාමයෙන් වෙන්ව ගියත්, මාරයාට කොටු වූනොත්, සමාධිය, ධ්‍යානය කියන්නේ මොකක්ද කියන එකත් සොයා විමසා බලන්න වෙනවා. සොයා විමසා බලන්න වෙනවා. දැන් කාමයෙන් වෙන්වෙලා ගියත් ලෝකය පිළිබඳව මතය බිඳෙන්නෙ නැ. ලෝකයට කෙළවරක් තියෙනව. ලෝකයට කෙළවරක් නැ. ලෝකයක් තියෙනව. ලෝකයක් නැ. පිටයන් ශරීරයන් එකක්. පිටය අනෙකක්, ශරීරය අනෙකක්. මරණයෙන් මතු උපදිනවා. මරණයෙන් මත්තේ උපදින්නේ නැ. මරණයෙන් මත්තේ උපදින්නේ වේ, නුපදින්නේ වේ, මරණයෙන් මත්තේ නුපදින්නේ ද නොවේ, උපදින්නේ ද නො වේ. මේ විධියේ විවිධ වූ දෘෂ්ඨි ඇත්නම්, සංකල්ප වලින් යුක්ත නම්, එහෙනම් තාම අපි ලබපු නැත නිවැරදි වෙන්න බැහැ.

අපි ටිකක් ඒ දෘෂ්ඨි ටික පිළිබඳව කෙටි වෙලාවක් විමසා බැලීමකට ලක් කළහොත් :- මූලත්ත දෙත් අතු ඉතින් මෙන්න මේ ටික එකතු වූහහම අපි කියනවා ගහක් කියලා. දැන් ගහ කියන්නේ මූල ද? ගහ කියන්නේ කඳට ද? ගහ කියන්නේ අතු ඉති වලට ද? ඔන්න සමහර කෙනෙක් ගහත්, කඳත්, මූලත්, අතු ඉතිත් එකක්. - **තං පීචං තං සරීරං.** - මූලත්ත දෙත් අතු ඉතිත් ගහත් කියන්නේ දෙකක් නෙවෙයි ආයෙ ඒක එකක්. සමහර කෙනෙකුට මේක දෙකක්. මම දන්නේ නැ ඔබ කොතන ඉන්නවද කියල. සමහරුන්ට ගහ, අතු, ඉති, මූල්, කඳ, අනෙකක්. ගහ අනෙකක්. දැන් එහෙම පෙනෙනව නම්

- අඤ්ඤං පිටං, අඤ්ඤං සරීරං - දැන් කොතැනද ඉන්නේ? නං පිටං නං සරීරං කියන තැනද? අඤ්ඤං පිටං, අඤ්ඤං සරීරං කියන තැනද? සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදිනවද? මැරීම උපදිනවද? එක්කෝ අපි උපදිනව කියන්න වෙනව. එහෙම නැත්නම් සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදින්නේ නෑ කියන්න වෙනව. රහතන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ උපදිනවා කියන්න වෙනවා, එක්කෝ රහතන් වහන්සේ නැවත උපදින්නේ නෑ කියන්න වෙනවා. එහෙම නැත්නම් උපදින්නන් පුළුවන්, නුපදින්නන් පුළුවන්. උපදින්නේ ද නොවේ. නුපදින්නේද නොවේ කියල කියන්නන් පුළුවන්. මේ මොන යම් විදියකින් හෝ සංකල්පයකට එනව නම්, ඒ දෘෂ්ඨියක්. සක්කාය දෘෂ්ඨිය ඇති බවට සාක්ෂියක්. කාමයෙන් මිදුනත්, මාරයාගේ වැටෙන් ගැලවීලා නෑ. මාරයාගේ වැටට කොටු වෙලා.

එහෙනම් දැන් අතු ඉති ද ගහ? කඳ ද ගහ? කොළ ද ගහ? මේ ටික එකතු වූනහම ද ගහ? මේ ටික ඔක්කෝම එකක්ද ගහ? ටිකක් හිතල බැලුවොත්. රූපයද සත්ත්වයා? වේදනාවද සත්ත්වයා? සඤ්ඤාවද සත්ත්වයා? සංඛාරයද සත්ත්වයා? විඤ්ඤාණයද සත්ත්වයා? එහෙම නැත්නම් මේ ඔක්කෝම ද සත්ත්වයා? එහෙම නැත්නම් මේ ටිකෙන් බැහැරව සත්ත්වයෙක් ඉන්නවද? මේ ටික තුළ සත්ත්වයෙක් ඉන්නවද? ඔන්න මේ තියන එකක්වත් හරි පාරේ යාමක් වෙන්න බැහැ අපිට. අපි තාමත් නිවැරදි වෙන්න ඕන මෙන්න මේ තියා.

දැන් අපි කියනවා ගහේ සෙවනැල්ල කියල. ගහේ සෙවනැල්ල හරි සනිපයි. හරි සුවදායකයි. ගහේ සෙවනැල්ල. ගහේ සෙවනැල්ලට අපි ඇලුම් කරනවා. දැන් කවුරු හරි ඇහුවොත්, ගහ කියන්නේ මොකක්ද? මූලට පෙන්නලා අහනවා. මේකද ගහ? නෑ මේ මූල. කඳට පෙන්නලා අහනවා මේකද ගහ? නෑ මේ කඳ. අතු ඉති වලට අතු දික් කරලා අහනවා මේකද ගහ? නෑ මේ අතු ඉති. එහෙනම් කෝ ගහ? සමහර වෙලාවට කියයි. මේ ඔක්කෝම තමයි ගහ. මේ ඔක්කෝම එකතු වූනහම තමයි ගහ කියන අදහසක් ඇති වෙන්න පුළුවන්.

දැන් බලන්න, මූලත් ගහ නොවෙයි නම්, කඳත් ගහ නොවෙයි නම්, අතු ඉතිත් ගහ නො වෙයි නම්, ගහක් නො වූ දෙයක් එකතු වෙලා ගහක් හැදෙන්න පුළුවන්ද? මූල ද ගහ නො වන කළ, කඳ ද ගහ නො වන කළ, අතු ඉති ද ගහ නො වන කළ, ගසක් නො වූ දේ එකතු වෙලා, ගහක් හැදිලා. එනකොට ගහ කියන්නේ මොකක්ද? මොකක් කියලද හිතෙන්නේ? සම්මුතියක්? එනකොට අතු, ඉති, කොළ, කඳ, මූල, අනෙකක්. ගහ කියන සම්මතය අනෙකක්.

දැන් අපිට මේ ටිකට බෙදා ගන්නත් හරි ද? තව ටිකක් තියෙනව ඉදිරියට යන්න. දැන් ලෝකය ම මේ ටිකම එකක් කියල දකින එකෙන් අපි මිදුනා. මෙන්න මේ හේතු ටික - අතු, ඉති, කොළ, කඳ, මූල, ටික වෙන් කලා, ගහ කියන සම්මතයක් කියල වෙන් කර ගන්නා. දැන් අපි - අඤ්ඤං පිටං, අඤ්ඤං සරීරං කියන තැනට ඇවිල්ලා. දැන් අපි මෙතැනින් එහාට යන්න ඕන. මෙතැන තනර වෙන්න ඕන තැනක් නොවෙයි. එහෙනම් අපි දැනගන්න ඕන දැන් මේ හේතු ඇති තැන, මේ සම්මතය කොහොමද උපදින්නේ? ගහ කියන අදහස කොහේද උපදින්නේ? කොහොමද උපදින්නේ? අන්න අපි ඒ හටගන්න හැටි ඒ අදහස උපදින හැටි. ඒ අදහස නැති වෙන හැටි, දැක ගන්නොත් අන්න මාරයාගේ වැටෙන් ඊංගුවා. මාරයාගේ වැට ඉක්මවා ගියා වෙනවා. මාරයාට එන්න බැරි තැනකට ගියා වෙනවා.

දැන් අපි දන්නවා කොහොමද දැන් මේ ගහ - ගස කියන අදහස උපදින්නේ කොහේද? කොහේද උපදින්නේ? හිතේ. එනකොට ගහ කියන අදහසක් උපදිනව හිතක. ගහ කියන අදහසක් උපදිනව හිතක. ඒ හේතුව මොකක්ද? දැන් අපිට තේරෙනවා අපේ නුවණට, මේ භෞතික වස්තු ටික එකක්. අනිත් ටික පැත්තක. ඒක රූප. ගහ කියන නම අදහසක්. දෙකක්. හැබැයි අපි ලෝකයේ නිතරම දකින්නේ මේ ගහමයි. මේ මල් ගහක්. මේ කොස් ගහක්. මේ දෙල්

ගහක්. හේතු ටිකයි. එලෙසයි එකතු කරලමයි ගන්නේ. අපි ලෝකය ඇසුරු කරන්නේ - **තං ජිවං තං සරීරං** - මේ දෙකම එකක් කියන දෘෂ්ඨිය තුලයි. දැන් අපිට නුවණින් බැලුවහම පෙනෙනවා මේ කඳවත්, මූලවත්, අතු ඉතිවත් නෙවෙයි ගහ කියන්නේ, මේ හේතු ඇති තැන හිතේ උපදින අදහසක් කියල දැන් තේරෙනවා. එපමණකට අපගේ නුවණ වැඩුණා මේ කාලය තුල. දැන් අපිට තේරෙනවා ඒකේ වෙනසක් තියෙනවා කියලා.

දැන් අපි තවම හොයා ගන්නද, කොහොමද මේ දෙක වෙන් වෙන්නේ? කොහොමද මේ දෙක එකතු වෙන්නේ? කොහොමද මේ දෙක දෙපැත්තට වට්ටන්නේ? මේ එකතුවීම වලක්වන්නේ කොහොමද? අන්න ඒ ටිකත් එක්ක දකින දැක්මකුත් එක්ක, අපි කාමයෙන් මිදුණොත්, මාරයාගේ ඇහැ අසධ කරපු තැනයි. මාරයාගේ ඇහැට පිහිටක් තැනි කල තැනයි. මාරයා නො පෙනෙන තැනට ගිය කෙනෙක් වෙනව. මෙන්න මෙතැන තමයි අපට විසඳාගන්න ඕන තැන. ඒ ටික විසඳා ගන්නව කියල කියන්නේ අපි හරි දැක්මට එනවා. හරි දැක්ම මූලික වෙලා නම් ගමන ගියේ, අපි ලබන සමාධිය, ධ්‍යානය නිකම්ම එකක් නෙවෙයි. මාරයාගේ කොටුව ඇතුලේ හිරවෙන එකක් නෙවෙයි ඒක. මාරයාගේ ඇහැ අසධ කරපු තැනකට යනවා. මාරයාට නො පෙනෙන තැනකටයි යන්නේ.

දැන් බලන්න මැන භාගයේ අපි කියපු දේවල් ටික. දැන් කඳ තිබුනට, මූල තිබුනට, අතු තිබුනට, ගහ කියන අදහස ඉබේ එනවද? දැන් මේකට සූත්‍රයක් තියෙන්න එපාය. න්‍යායක් තියෙන්න එපායැ. කඳ, මූල, අතු. ඉති කොහේ හරි තිබුනට ඉබේම හිතේ අදහසක් උපදිනවද මේ ගහක් කියල? එහෙම උපදිනවද? එහෙනම්? මේ රූපය ඇහැකට ගැටෙන්න ඕන නේ. බාහිර ආයතනය, ආධ්‍යාත්මික ආයතනයට ගැටෙන්න ඕන. ගැටුණේ නැත්නම් මේ අදහස උපදිනවද?

එහෙනම් ඔන්න හම්බවෙනව අපට ධර්ම න්‍යායක්.

එතෙක්ට අපි යන්න කලින් දැන් බැලුවොත්, තවත් අපි බැලුවොත්, මූල කියන්නේ මොකක්ද? දැන් අපි ගහක් නැ - මූලක්, කඳක්, අතු කියල හම්බ වුණා නේ. දැන් අපි විමසලා බැලුවොත් මූල කියන්නේ මොකක්ද කියල. ඒකේ අපි කැලි කැලි වලට වෙන් කරලා බැලුවොත් මූල කියන්නේ මොකක්ද කියලා. මූලක් හම්බ වෙනවද? මූලත් අර වගේම සම්මතයක් වෙයි. එහෙම අපි බෙදාගෙන බෙදාගෙන ගියොත් අවසානයේදී අපට යමක් හම්බ වෙයිද? ධාතුව. අතු කියපු තැන, ඉති කියපු තැන, කොළ කියපු තැන, කඳ කියපු තැන, මූල කියපු තැන, සම්මතය ඉවත් වෙන කම්ම බෙද බෙදා බලාගෙන තියොත් අවසන් වෙන්න කොතැනින්ද? ධාතුවෙන්. එතකොට දැන් ධාතුව තියෙන තැන අපට පෙනිල තියෙන්නේ ධාතුව ද? මේ ගහයි. මැටි තියෙන තැන භාවෙක් කියල. සමානය නේද? එතකොට අපිට එහෙම පෙනෙනව නම් අපි වැරැදි දැක්මක නේද ඉන්නේ? එහෙනම් මාරයාට අයිති දෘෂ්ඨියකයි ඉන්නේ. එහෙනම් මෙතැන තියෙන්නේ අපි ගහ කියල දකින තැන, ධාතු. එතකොට ධාතුවක් ඇති තැන, ධාතුව නො පෙනි, ගහක් ම පෙනෙන්නේ, ගහක් ය කියන දැනගැනීමක් ඇතිවන්නේ කෙසේද? ඒක හරි දැක්මක් ද? ඒක වැරැදි දැක්මක් ද? ඒ වැරැදි දැක්මක් නම් ඒ වැරැදි දැක්ම ඇති වෙන ක්‍රමේ මොකක්ද? එතකොට ඒ වැරැදි දැක්ම ඇතිවන ක්‍රමේ දැනගන්න කෙනා තමයි ඒ වැරැදි දැක්ම නැතිකරන ක්‍රමෙන් දන්නේ. දැන් අපි යමක් හටගන්නව මෙහෙමයි ඇතිවෙන්නේ කියල දන්නව නම් නේ, අපිට ඒක වලක්වන්න පුළුවන් වෙන්නේ. යම් තැනකින් වතුර කාණුවක් වෙනව නම් ඒ කාන්දුවෙන වතුර නවත්තන්න පුළුවන් වෙන්නේ වතුර කාන්දුවෙන්නේ මෙතැනින් කියල දැක්ක, දන්න කෙනාට නේ. කාණු වෙන්නේ කොතැනින්ද කියල නො දන්න, නොදැක්කේ නම් වතුර කාණු වෙනව වලක්වන්න බැහැ නේ. එහෙනම් මේ අදහස උපදින්න කොහොමද, මොකක්ද න්‍යාය, මොකක්ද ක්‍රමේ කියල දන්න කෙනාට තමයි මේක නැති කර ගන්න පුළුවන් වෙන්නේ.

එහෙත්ම දැන් අපිට හම්බවුණා ගහක් කියල දැකපු තැන අතු, ඉති, කොළ, කඳ, මූල. දැන් අපි ආපසු බැලුවා. ගහක් හම්බවුණේ නැහැ. අපිට හම්බවුණා දැන් ගොඩක්. දැන් මෙව්වර වෙලා තිබුණේ එස දෘෂ්ඨියයි. ගහක් කියන එක. දැන් ගොඩක් වුණා. දැන් මූල එකයි, අතු එකයි, කඳ එකයි, ඉති එකයි, කොළ එකයි, මල් එකයි, ගෙඩි එකයි, දෘෂ්ඨි ගොඩක්. කලින් හිටි තැන ටිකක් හොඳයි වගේ.

දැන් අපි තැවත වතාවක් මේ එකක් එකක් අරගෙන, මේ සම්මතය ඉවත් වෙන කම් බලාගෙන බලාගෙන ගියහම, ඔන්න දැන් අපිට හම්බවුණා කියමුකො. අතු කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, කොළ කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, මල් කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, කඳ කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, මූල කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, ඉති කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, ගෙඩි කියපු තැනත් තියෙන්නේ - ධාතු, මේ හැම තැනකම තියෙන්නේ ධාතුව. ඒ වුණාට අපිට පෙනිල තියෙන්නේ අතු, ඉති, කොළ, කඳ, මූල. එනකොට ඔන්න අපිට පෙනෙනවා බාහිරය තුල ම වැරැදි දැක්මක් තියෙනවා. එකම ධාතුව ඇති තැන, අපි විවිධ සම්මතයන්ගෙන් බලල තියෙනවා. එකම ධාතුවේ මේ කොටසට මූල කියල කියනවා, මේ කොටසට කඳ කියනවා, මේ කොටසට අතුයි කියනවා.

හොඳයි, දැන් ඔන්න අපිට හම්බවුණා, රහසක් හෙළිවුණා, මේ හැම තැනකම තියෙන්නේ ධාතු යි. ධාතුව ධාතුව හැටියට නො දන්නා කම නිසා ගොඩනැගුණු සම්මතයක් විතරයි මෙතැන තියෙන්නේ කියල පෙනුන අපිට. දැන් එහෙම හිතුවට දැන් අපි සම්පූර්ණ නැ. මේක ඇති වෙන්නේ කොහොමද බලන්න.

දැන් මේ ධාතුව කොහේටද හමුවෙන්නේ? ධාතුව ගැටෙන්නේ කොහේටද? ධාතුව ගැටෙන්නේ ඇසටයි. ඇස කියන්නේ මොකක්ද? අන්න ඇහැ කියන එකත් අපි බෙදල බෙදල බෙදල බෙදල බැලුවොත් එතැන තියෙන්නේ ධාතු. ඒ ධාතුවෙයි අර ධාතුවෙයි වෙනස මොකක්ද? ඇහැ කියපු තැන තියෙන ධාතුවෙයි ගහ කියපු තැන තියෙන ධාතුවෙයි වෙනස මොකක්ද? දෙකේම තියෙන්නේ එකම ධාතුවයි. එනකොට එහෙත්ම ගැටෙන්නේ ධාතුව ධාතුවත් එක්ක ම යි. එහෙත්ම ධාතුව ධාතුවත් එක්ක ගැටලා අවසන් වෙන්නේ ගහක් දැකලා. ගහක් දැනගන්නා. එහෙත්ම දැන් රූපයේද වැරැද්ද තියෙන්නේ? එහෙත්ම මේ දෘෂ්ඨිය, මේ අදහස උපදින්නේ රූපයේ නොවෙයි. රූපය අහිංසකයි. රූපයේ කිසි වැරැද්දක් නැ. එහෙත්ම දැන් මේ ඇතුළතින් තමයි මේක හදාගන්නේ.

දැන් ඊළඟට සොයන්න ඔන ධාතුව ධාතුව සමග ගැටෙනකොට මොකක්ද වෙන්නේ? ඇහැත් රූපයත් ගැටෙනකොට මොකක්ද වෙන්නේ? වක්කු විඤ්ඤාණය පහල වෙනවා. වක්කු විඤ්ඤාණය උපදිනවා කියල කියන්නේ මොකක්ද? පඤ්ච උපාදානස්කන්ධය හටගන්නවා. හොඳයි. ඔනන තියෙනවා පුංචි රහසක් අපිට එළි කරන්න බෑ නේ ඒක. ඒක ටිකක් ගුරු මුණිය නිසාගන්න එපායැ.

ඇසත් රූපයත් වක්කු විඤ්ඤාණයත් තියෙනකොට, වක්කු විඤ්ඤාණය උපන්නට පස්සෙ ද ස්පඨි වේදනා සඤ්ඤා වෙනනා පහලවෙන්නේ? එනකොට ඇසත් රූපයත් වක්කු විඤ්ඤාණයත් කියන තුන් දෙකාගේ එකතුවීම නේ ස්පඨිය කියන්නේ. තුන් දෙකාගේ එකතුව නේ ස්පඨිය කියන්නේ. හිතාගන්න ටිකක්. තුන් දෙකාගේ එකතුවයි ස්පඨිය කියන්නේ. - **තින්හං සංසති එස්සො** - තුන් දෙකාගේ එකතුවයි ස්පඨිය කියන්නේ. එනකොට තුන් දෙකාගේ එකතුව ස්පඨියයි, කියන කොට ඒ ස්පඨිය අයිති වක්කු විඤ්ඤාණයටද? තුන්දෙකාගේ එකතුවෙන් නම් ස්පඨිය කියන එක ගටගන්නේ, ඒ ස්පඨියෙන් අනතුරුව නම් වේදනා සඤ්ඤා හටගන්නේ, එහෙත්ම මේ ටිකට මෙතැන්ට අයිතියක්

නියෙනවද? එතකොට මෙන්න මේ ක්‍රියාවලිය තුළ නියෙනවා දිගට යන්න බැරිකමක් පිළිබඳව අදහසක්. ඒක අපි වෙනම කතා කරලා විසඳගන්නට ඕන තැනක්. අපි දැනට ඉන්න ටික නිරවුල් කර ගන්නහම ඒ ටික ඉබේ නිරවුල් කරගන්න පුළුවන් තැනක්. සැකයක් නැහැ.

දැන් කොහොමහරි දැන් ඇහැට රූපය ගැටුන. ගැටුනහම වක්කු විඤ්ඤාණය ඉපදුනා. වක්කු විඤ්ඤාණය උපදිනවා කියනකොට ම උපදින්න ඕන ධර්ම ටිකක් නියෙනවා. මොනවද? එස්ස, වෙදනා, සඤ්ඤා, වෙනනා, මනසිකාර. හැම හිතකටම සාධාරණ වෛතසික ධර්ම ටිකක් - සබ්බ චිත්ත සාධාරණ - එතකොට වක්කු විඤ්ඤාණය උපදිනවා කියනකොට ම, ඉබේ උපන්නේ මේව. එතනත් අර කියන නාම ධර්ම ටිකත් එක්කමයි උපදින්නේ.

දැන් ඇහැට රූපය ගැටුනහම, වක්කු විඤ්ඤාණය උපන්නා, ඊළඟට අපි මොකද කරන්නේ? මේ තුන් දෙනා එකතු කරන්න පුළුවන්ද? මේ තුන් දෙනා එකතු කරන්න පුළුවන්ද ඒ වගේ? පුළුවන්ද එකතු කරන්න? දුන්න දුනුගමුවේ, ඊතල කිතලගමුවේ, රාළ මිගමුවේ. එකතු කරන්න පුළුවන්ද? එහෙනම් මේ ටික එකතු කලා කියල ගන්න සංකල්පයක් විතරයි ඇත්තේ. එන්න ඕන හේ. රූපය අරෙහෙ ඇත නියෙන්නේ. ඇහැ මෙහේ නියෙන්නේ. විඤ්ඤාණය තවත් නැතක. මේ ටික මිටියකට ගන්න පුළුවන්ද? එහෙනම් එස්ස, එකතු කරනවා කියන්නේ මොකක්ද? අපි මේකෙ, මේ ටිකේ ඇත්ත නො දකින හැම මොහොතක ම අපි දැක්කේ රූපයයි, දකින්නේ රූපයයි කියන බන්ධනයට ඇවිල්ල, එකතුකරල. එකතු කරන බවකට ඇවිල්ල නියෙන්නේ.

ඒ ටික ටිකක් අමාරු වෙයි. ඒක ටිකක් හිතන්න විතරයි මතක් කලේ.

ඉතින් කොහෙම හරි කෙටියෙන් අපි දන්න තරමකින් ගනිමු - ඇහැට අර රූපය ගැටුනහම, ඔන්න ස්පඨ් වෙලා, විදලා, හඳුනලා. ගහ කියල කල්පනා කරලා දැනගන්නවා. දැන් දැනගැනීම ගහ. දැක්කේ ගහ. හැබැයි ගැටුනේ ධාතුව යි. ධාතුව, ධාතුව සමග ගැටුනට දැක්කේ, දැනගන්නේ ගහක් කියල නම් එහෙනම් සංකල්පයක් ඉපදිලා නියෙනව. වැරැදි අදහසක් ඉපදිලා නියෙනව. ඉතින් මෙන්න මේ වැරැදි අදහස දුරු කර ගන්නොත්, ඒ වැරැදි අදහස උපදින න්‍යාය, ක්‍රමය හඳුනාගන්නහම අපට පුළුවන් - **තං පිටං තං සරීරං** - පිටයන් ගරීරයන් එකක් ම යි කියන තැනත්, - **අඤ්ඤං පිටං අඤ්ඤං සරීරං** - කියන තැනත් ලෝකය අත්තවත්, ලෝකය අත්තවත් කියන තැනත්, සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදිනවාද නැද්ද කියන තැනත් මේ ප්‍රශ්න ඔක්කෝම විසඳගන්න. ඇයි? සත්ත්වයෙක් ඉන්නව නම් හේ උපදිනව කියන්නේ. සත්ත්වයෙක් ඉන්නව නම් හේ උපදින්නේ නෑ කියන්න ඕන. සත්ත්වයෙක් ඉන්නව නම් හේ උපදිනව හෝ උපදිනව නොවෙයි කියල කියන්නේ. උපදින්නත් පුළුවන්, නුපදින්නත් පුළුවන් කියල කියන්න සත්ත්වයෙක් ඉන්න එපායැ. සත්ත්ව කියන අදහස දෘෂ්ඨියක් කොට අපි දැක්කොත්, මෙන්න මේ හේතු ඇති නැත, මෙන්න මේ ධර්මතාවය තුළ මේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් නොදකින තැන මෙබඳු අදහසක් උපදිනව කියල අපි දැනගන්නොත්, අපට පෙනුනොත්, මේ අදහස දෘෂ්ඨියක් කියල. සත්ත්ව කියන්නේ දෘෂ්ඨියක් කියල දැනගන්නොත්, දෘෂ්ටිය මරණින් මත්තේ උපදිනව කියල කියන්න වෙන්නේ නෑ හේ. දෘෂ්ඨිය මරණින් මත්තේ උපදින්නේ නෑ කියන්නත් බෑ හේ. එතකොට දන්නවා දෘෂ්ඨිය කියන්නේ දැන් මෙන්න මේ හේතු ඇතිවූන නිසා, ඇත්ත නොදන්න කම නිසා ඇතිකර ගන්න

එතකොට මීට වඩා කතා කරන්න අපට වෙලාවක් නෑ දැන් බොහෝ කාලය ගතවෙලා.

මෙන්න මේ දෘෂ්ටිවලින් මිඳෙන දැක්මකුත් එක්ක නම් අපි සමාධියට ආවේ මෙන්න මේ තැන මාරයාගේ ඇස අසඬ කරලා.

- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු චිතක්ක විචාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචිතක්කං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියංකානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු පිතියා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරති සතො ව සම්පජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති. යන්නං අරියා ආචික්ඛන්ති 'උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරී' ති තතියං කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු, "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා සුඛබ්බෙව යොමනස්සදොමනස්සානං අඤ්ඤාමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුසං කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."

මේ විදියෙන් මාරයාගේ ඇස් අඤ්ඤා කරමින් සියලු ආග්‍රවක්ෂය කොට නිරෝධ සමාපත්තිය දක්වා ම යන පිළිවෙත මේ දේශනාව තුළ මේ ආකාරයෙන් පිළිවෙලින් දක්වලා තියෙනවා.

ඉතින් අද දවසේ අපි මේ සූත්‍ර දේශනාව තුළින් යම් අලුත් අදහසක් සොයා බලන්න, විමසා බලන්න, අලුත් අතකට යොමු කිරීමක් කලා. අපි දැන් මින් පස්සේ ඒ පිළිබඳව තව දුරටත් ලැබෙන අවස්ථාවක මෙයින් එන අදහස අන්‍ය සාසනයන් තුළ කොහොම හරි ලබන සමාධිය හා සම්මා සමාධිය කියන තැනින් ඇති වෙනස හඳුනාගෙන මාරයාගේ කොටුවෙන්, මාරයාගේ දැලෙන් ඉක්මවලා, මාරයාට පැමිණිය නොහැකි තැනකට යන්නට අවශ්‍ය කරන මං පෙත තව දුරටත් පැහැදිලි කර ගන්නට, විස්තර කර ගන්නට ඉදිරියට ඒ අවස්ථාව තබමින් අද දවසේ දී සිදුකළ මේ නිවාප සූත්‍ර දේශනාව මෙතෙකින් නිමා කරනවා.

- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසසඤ්ඤානං අඤ්ඤා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා 'අනත්තො ආකාසො' ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා 'අනත්තං විඤ්ඤාණන්ති' විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා "තප්පි කිඤ්චි" ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො."
- සුභ ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා 'සඤ්ඤාවෙදයිතනිරෝධං' උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා හොන්ති. අයං වුවවති හික්ඛවෙ හික්ඛු "අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො , තිණ්ණො ලොකෙ විසත්තිකන්ති."

- **ඉදමවොව හගවා, අත්තමනා තෙ හික්ඛු හගවතො හාසිතං අහිතසුත්ති.**

මෙසේ මේ සූත්‍ර දේශනාව තව දුරටත් අරුපි ධ්‍යාන, ආකාශානඤ්චානන, විඤ්ඤානඤ්චායනන, ආඛිඤ්චඤ්ඤායනන, තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනන, නිරෝධ සමාපත්තිය දක්වාම දක්වනවා.

එසින් සතුටට පත්වූන හික්ඛුත් වහන්සේලා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාව අසා බොහෝ සතුටට පත්වූනා. උප්වහන්සේලා මේ දේශනාව අනුගමනය කරලා බොහෝ දෙනා වහන්සේ මේ මොහොත දක්වාම සසර දුක් නිමා කර ගත්තා.

ඉතින් ඵ මෙන්ම ඔබටත් මටත් මේ උතුම් ධර්මයේ ආනුභාවයෙන් සසර දුක් ගෙවා ලබන උතුම් වූ නිව්භාවබෝධය වහා වහා ම සැලැස්වා.

ආකාසට්ඨාව භූමිමට්ඨා..